
**Izvještaj o realizaciji godišnjeg Akcionog plana
NPZP 2012-2015, za period jul, 2012 –jun, 2013**

Uvod

U cilju jačanja i unapređivanja zaštite potrošača u Crnoj Gori, nadležni organi sprovode politiku zaštite potrošača, vodeći računa o tome da građani, kao potrošači, u svakom trenutku budu informisani o svojim potrošačkim pravima, kao i o mehanizmima njihove zaštite. U tom cilju, jedan od značajnih koraka u oblasti zaštite potrošača, predstavlja donošenje trećeg trogodišnjeg Nacionalnog programa zaštite potrošača(2012-2015), koji slijedi odredbe postojećeg Zakona o zaštiti potrošača, kao i odredbe novog Zakona o zaštiti potrošača koji je u proceduri usvajanja.

Uz iskustvo kroz prethodna dva Nacionalna programa zaštite potrošača, Ministarstvo ekonomije (ME) kao resorno za ovu oblast i druge nadležne institucije su u trećem Programu na jasan način istakli aktivnosti koje je potrebno sprovesti kako bi potrošačka prava u Crnoj Gori bila u skladu sa standardima Evropske unije. Prvi godišnji Akcioni plan, koji se odnosi na period avgust 2012-jul 2013.god.sadrži aktivnosti sektora nadležnih za zaštitu prava potrošača, sa nosiocima aktivnosti i rokovima za njihovu realizaciju.

Izvještaj o realizaciji godišnjeg Akcionog plana za period avgust 2012 - jul 2013.god. sadrži pregled aktivnosti nadležnih institucija i način njihove realizacije. Komisija za praćenje realizacije Nacionalnog programa zaštite potrošača je na redovnim sjednicama donosila zaključke sa precizno utvrđenim obavezama za naredni period i precizno određenim rokovima za njihovu realizaciju.

Ministarstvo ekonomije i Komisija su radi realizacije utvrđenih obaveza iz Akcionog plana u izvještajnom periodu, podsticali i usmjeravali aktivnosti u svim poglavljima Akcionog plana:

I Ostvarivanje zaštite potrošača u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača i dalje unapređivanje pravnog sistema zaštite potrošača;

II Unapređivanje zaštite potrošača u pojedinim oblastima;

III Obrazovanje i informisanje potrošača

Ipak, i pored stalne inicijative od strane Ministarstva ekonomije, može se konstatovati da pojedini sektori u izvještajnom periodu nijesu bili angažovani u dovoljnoj mjeri na realizaciji planiranih aktivnosti, ili makar nijesu izvještavali o tome Komisiju i Ministarstvo ekonomije. U tom smislu, potrebno je dalje jačanje koordinacije organa nadležnih za sprovođenje politike zaštite potrošača, aktivnije angažovanja, ne samo članova Komisija, nego i drugih odgovornih osoba i starješina nadležnih organa, kao i predstavnika drugih zainteresovanih strana.

Realizacija aktivnosti iz akcionog plana

I Ostvarivanje zaštite potrošača u skladu sa zakonom o zaštiti potrošača i dalje unapređivanje pravnog sistema zaštite potrošača

Aktivnosti nadležnih organa i institucija u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača i dalje unapređivanje pravnog sistema zaštite potrošača, zajedno sa dinamikom ostvarivanja tih aktivnosti, razvrstane su u sedam cjelina, i to:

1. Obezbjeđenje zaštite potrošača u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača;
2. Usaglašavanje potrošačkog zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih);
3. Unapređenje institucionalnih uslova za uspostavljanje jedinstvenog sistema zaštite potrošača na svim nivoima i jačanje saradnje između subjekata uključenih u sistem zaštite;
4. Koordinacija i saradnja nosilaca zaštite potrošača;
5. Dalje jačanje organa i institucija nadležnih za zaštitu potrošača;
6. Dalja podrška vansudskom rješavanju sporova potrošača;
7. Saradnja i dalje unapređivanje uslova za jačanje i efikasnije funkcionisanje organizacija za zaštitu potrošača (NVO):

<i>I OSTVARIVANJE ZAŠTITE POTROŠAČA U SKLADU SA ZAKONOM O ZAŠTITI POTROŠAČA I DALJE UNAPREĐIVANJE PRAVNOG SISTEMA ZAŠTITE POTROŠAČA</i>		
<i>Aktivnosti</i>	<i>Nosioci</i>	<i>Rokovi</i>
<i>1. Obezbjeđenje zaštite potrošača u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača</i>		
<i>1.1. Sprovođenje Zakona o zaštiti potrošača (ZZP)</i>		
<i>a) Lista nadležnih organa za nadzor nad primjenom ZZP</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove (po inspekcijama)</i> <i>dr. organi nadležni za nadzor</i>	<i>90 dana od dana objavljivanja novog ZZP</i>
<i>b) revizija obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom ZZP</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove (po inspekcijama)</i> <i>dr. organi nadležni za nadzor</i>	<i>90 dana od dana objavljivanja novog ZZP</i>

c) izvještaj o podacima iz nadzora nad primjenom ZZP	Uprava za inspekcijske poslove (po inspekcijama) dr. organi nadležni za nadzor	Polugodišnje/godišnje
--	---	-----------------------

Realizacija:

a) U skladu sa novim Zakonom o zaštiti potrošača, Uprava za inspekcijske poslove i dr. organi nadležni za nadzor predložile Vladi Crne Gore donošenje Uredbe na osnovu koje će se utvrditi Lista nadležnih organa za nadzor nad primjenom ZZP, predlog će biti dostavljen u periodu od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona.

b) Uprava za inspekcijske poslove i dr. organi nadležni za nadzor nad primjenom ZZP, će u skladu sa novim Zakonom o zaštiti potrošača (čl.159), izvršiti reviziju obrasca za praćenje podataka o nadzoru devet mjeseci od dana stupanja na snagu zakona.

c) Izvještaj o podacima iz nadzora nad ZZP u 2012 .god. i za prvu polovinu 2013.god. dostavile su inspekcije: Tržišna, Turistička, *Agencija za elektronske komunikacije* i poštansku djelatnost.

Tržišna inspekcija - 2012. god.

Polazeći od uloge Tržišne inspekcije u zaštiti prava potrošača prilikom kupovine roba i usluga, i u ovoj godini je ova oblast bila jedan od prioriteta. Predmet nadzora je bila zaštita ekonomskih prava potrošača i zaštita potrošača od opasnih proizvoda na tržištu. Nadzor je vršen u pogledu poštovanja obaveza od strane trgovaca i davalaca usluga, propisanih Zakonom o zaštiti potrošača i drugim zakonima koji sadrže odredbe o zaštiti prava potrošača, u okviru nadležnosti Tržišne inspekcije, i to po planu i po žalbama potrošača, kao i inicijativama drugih subjekata, koje su se odnosile na oblast zaštite potrošača.

Ukupan broj izvršenih inspekcijskih pregleda u ovoj oblasti je 7.446, od čega su 6.791 planirani, 459 po nalogu, 196 po inicijativama-prijavama. Utvrđeno je ukupno 5.164 nepravilnosti, od čega 4.809 u redovnom nadzoru, 248 po nalogu glavnog inspektora i 107 po žalbama/inicijativama.

Analiza utvrđenih nepravilnosti ukazuje na najčešće kršenje odredbi zakona koje se odnose na obaveze trgovaca u pogledu obavještavanja potrošača o cijenama tj. obaveze isticanja cijena na način koji neće dovesti potrošača u zabludu, kojih je bilo 2.211, od čega se 339 odnosi na način isticanja i obavještavanja o popustima i sniženjima. Slijede nepravilnosti koje se odnose na deklarisanje i označavanje proizvoda, isprave uz proizvod u prometu (1.381), na obaveze trgovaca u pogledu izdavanja potrošaču čitljivog i jasnog računa propisane sadržine (580), obaveze o obavještavanju potrošača o načinu ostvarivanja prava na reklamaciju kupljenog proizvoda (418), te nepravilnosti koje se odnose na neisticanje ili nepropisno isticanje ostalih uslova prodaje za pojedine robe ili kategorije potrošača pri kupovini robe (421).

Zabranjenih ponašanja trgovaca bilo je 47, nepoštovanja obaveza u pogledu pratećih isprava za proizvod i garantnog lista 7, nepravilnosti kod označavanja robe sa nedostatkom kao i robe koja nije za prodaju utvrđeno 20, dok je nepoštovanje obaveze da se omogući potrošaču pravo na garanciju bilo u 23 slučaja, a onemogućavanje prava na reklamaciju u 19 slučajeva. U 3 slučaja utvrđeno je prisustvo

robe sa isteklim rokom upotrebe, u 6 slučajeva neisporučivanje robe potrošaču u ugovorenom roku, 5 slučajeva u oblasti obavještanja/reklamiranja, dok se 23 nepravilnosti odnosilo na ostale povrede.

Tržišna inspekcija - period januar-jun 2013. god.

Ukupan broj izvršenih inspeksijskih pregleda u oblasti zaštite potrošača je 4.717, u kojima je utvrđeno ukupno 2.934 nepravilnosti.

Za utvrđene nepravilnosti u oblasti zaštite potrošača, inspektori su u 783 slučajeva ukazali na nepravilnost i naložili otklanjanje istih, a donijeli su i 2.072 rješenja za otklanjanje nepravilnosti. Za počinjene prekršaje izdato je 1.976 prekršajnih naloga. U jednom slučaju podnešen zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom organu.

Zdravstveno – sanitarna inspekcija – 2012.god.

Pored inspeksijskog nadzora nad primjenom Zakona o zaštiti potrošača zdravstveni i sanitarni inspektori vrše nadzor i nad drugim zakonima i propisima koji sadrže odredbe koje se odnose na zaštitu potrošača. U 2012.godini izvršeno je ukupno 9091 inspeksijskih pregleda, utvrđena 1 191 nepravilnost. Zbog utvrđenih nepravilnosti donijeto je 325 rješenja i 290 ukazivanja. Putem prekršajnih naloga izrečeno je 897 novčanih kazni i podnijeto pet zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka. Kontrolnim pregledima je utvrđeno da je postupljeno po ukazivanjima i izvršnim rješenjima.

Zdravstveno – sanitarna inspekcija pregleda – januar- jun 2012.god.

U navedenom periodu izvršeno je ukupno 4 128 inspeksijskih pregleda, utvrđena 1 191 nepravilnost. Zbog utvrđenih nepravilnosti donijeto je 325 rješenja i 390 ukazivanja. Putem prekršajnih naloga izrečene su 793 novčane kazne i podnijeta dva zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

Konstatacija:

Podaci iz nadzora nad Zakonom o zaštiti potrošača i ostalim zakonima koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača za ostale inspekcije date su u okviru odgovarajućih oblasti.

1.2. Evidentiranje i praćenje žalbi i tužbi potrošača od strane nadležnih organa i tijela u različitim oblastima

a) evidencija i praćenje žalbi potrošača u upravnom postupku	Nadležne inspekcije i dr.nadležni organi	Kontinuirano
b) evidencija i praćenje potrošačkih sporova u vansudskom postupku	Arbitražni odbor	Kontinuirano
c) evidencija i praćenje potrošačkih sporova u sudskom postupku	Sudski savjet (Sekreterijat sudskog savjeta)	Kontinuirano
d) revizija obrazaca za evidenciju i praćenje žalbi i tužbi potrošača	Uprava za inspeksijske poslove (po inspekcijama) dr. organi nadležni za nadzor	30 dana od dana objavljivanja novog ZZP

	<i>Arbitražni odbor</i>	
	<i>Sudski savjet (Sekretarijat), nadležni sudovi</i>	
<i>e) izvještaj o podacima iz evidencije i praćenja žalbi i tužbi potrošača.</i>	<i>Nadležni organi</i>	<i>Polugodišnje/godišnje</i>

Realizacija:

a) Uprava za inspekcijske poslove (Tržišna, Turistička, Zdrastveno-sanitarna, Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost) i Agencija za elektronske komunikacije vode evidenciju i praćenje prijave potrošača u upravnom postupku.

b) Arbitražni odbor, kao tijelo nadležno za vansudsko rješavanje sporova vodi evidenciju i praćenje potrošačkih sporova u vansudskom postupku. Prilikom podnošenja Godišnjeg izvještaja o radu Odbora, dostavlja se i evidencija o broju podnijetih potrošačkih tužbi za prethodnu godinu.

c) Sekreterij za sudski savjet vodi evidenciju potrošačkih sporova u sudskom postupku.

d) Uprava za inspekcijske poslove (po inspekcijama,) Arbitražni odbor, Sekreterij Sudskog savjeta i nadležni sudovi i dr. organi nadležni za nadzor izvršice reviziju obrasca za evidenciju i praćenje žalbi i tužbi potrošača, šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona o zaštiti potrošača.

e) Izvještaje o podacima iz nadzora po žalbama potrošača za 2012. godinu i januar- jun 2013.god. dostavile su inspekcije: Tržišna, Turistička, Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Arbitražni Odbor, Ministarstvo pravde i Sudski savjet, Ministarstvo saobraćaja.

Tržišna inspekcija – 2012.godima

U navedenom periodu Tržišna inspekcija je primila ukupno 406 inicijativa (prijave, žalbe, zahtjevi), od čega je 215 žalba potrošača i 27 prijava koje su podnijeli privredni subjekti, 32 prijave organa – institucija, a ostalih je bilo 118.

U primljenim žalbama potrošača prijavljeno je 220 nepravilnosti, koje su se uglavnom odnosile na reklamacije (35 zbog nedostatka kod cijene, 51 zbog nedostatka na robi, 11 zbog nedostatka kod usluge), dok je prigovora za ostvarivanje prava iz garancije bilo 29. Ostale nepravilnosti u žalbama potrošača (94) odnosile su se na neizdavanje računa o kupovini proizvoda, zbog neisporuke robe u ugovorenom roku, zbog nepridržavanja posebnih uslova prodaje, zbog nepropisanog deklarisanja proizvoda i dr.

Tržišna inspekcija januar-jun 2013.

U navedenom periodu, Tržišna inspekcija je primila ukupno 247 prijave od čega je 160 prijava potrošača i 1 prijava koje je podnio privredni subjekat, 11 prijave organa – institucija, a ostalih je bilo 75. U 30 slučajeva, inspektori su preduzeli mjeru ukazivanja, u 54 slučajeva su donijeta rješenja i to: 41 o otklanjanju nepravilnosti, 6 o oduzimanju robe, 4 o stavljanju robe van prometa i 3 o stavljanju robe u promet. Izdato je ukupno 45 prekršajna naloga i 17 zahtjeva za pokretanje prekršajnog naloga.

Turistička inspekcija – 2012.god.

Podnijete su 68 prijave potrošača, od kojih je 52 riješeno u korist potrošača, dok je 9 prijava prosljeđeno drugom organu zbog nenadležnosti.

Turistička inspekcija – januar-jun 2013.god.

Podnijete su 30 prijava potrošača, od kojih je 28 riješeno u korist potrošača, dok su 2 prijave prosljeđene drugim organima zbog nenadležnosti.

Zdravstveno-sanitarna inspekcija -2012.god.

U 2012.godini ovoj inspekciji je podnijeto 106 prijava od strane potrošača od kojih je 68 bilo iz nadležnosti sanitarne inspekcije, a 38 iz nadležnosti zdravstvene inspekcije. Prijave su riješene tako što su kod 60 prijava iz nadležnosti sanitarne inspekcije utvrđene nepravilnosti i postupljeno je u skladu sa zakonom, dok kod osam prijava nijesu utvrđene nepravilnosti iznijete u istim. Od 38 prijava iz nadležnosti zdravstvene inspekcije, 36 je riješeno u korist potrošača, a dvije su prosljeđene drugim organima.

Zdravstveno-sanitarna inspekcija - januar-jun 2013.god.

U navedenom periodu podnijeto je 55 prijava potrošača i tri prijave privrednih subjekata. Prilikom nadzora kod 39 prijava su utvrđene nepravilnosti i postupljeno je u skladu sa zakonom dok je 15 prijava bilo neosnovano, sto je utvrđeno prilikom inspeksijskog nadzora, a rješavanje četiri prijave je u toku.

Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost - jul 2012- jun 2013

164 žalbi korisnika, od kojih je prihvaćena 161 žalba, od kojih je 90 riješeno u korist potrošača, odbijeno 71 žalba i 3 neriješene prijave.

Arbitražnom odboru za rješavanje sporova potrošača u 2012. godini podnijete su dvije tužbe.

Vođen je jedan postupak po potrošačkoj tužbi koji je obustavljen, što je konstatovano Rješenjem o obustavi postupka. Drugu tužbu tužilac je povukao prije formiranja Arbitražnog vijeća, jer je postigao sporazum sa trgovcem.

U prvom kvartalu 2013. godine Arbitražnom odboru su podnijete 3 tužbe.

Dvije su povučene, jer je postignut sporazum sa trgovcem. Po trećoj potrošačkoj tužbi postupak je u toku.

Sekreterijat Sudskog savjeta je obavijestio da je provjerom baze podataka svih sudova utvrđeno da nema registrovanih slučajeva potrošačkih sudskih sporova za **jul-decembar 2012 i januar- jun 2013 godine.**

Konstatacija:

Uprava za inspeksijske poslove (Fitosanitarna, Zdravstveno-sanitarna, inspekcija za Informaciono društvo, inspekcija za stanovanje) nijesu dostavile podatke iz nadzora po žalbama potrošača za 2012. godinu i januar- jun 2013.god.

2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)

a) Usvajanje novog Zakona o zaštiti potrošača (ZZP)

ME u saradnji sa nadležnim organima

IV Q 2012

b) Priprema i donošenje podzakonskih akata za ZZP

ME

MORiT

	<i>Uprava za inspekcijske poslove</i> <i>i dr. nadležni organi</i>	<i>U roku propisanim zakonom</i>
<i>c) Priprema i dopuna ZZP-a (prenošenje nove Direktive o pravima potrošača – 2011/83/ EU)</i>	<i>ME</i>	<i>II Q2013</i>
<i>d) Priprema Zakona o oglašavanju – prenošenje Direktive/a</i>	<i>ME</i> <i>MK</i> <i>i dr. resorna ministarstva</i> <i>Agencija za elektronske medije</i>	<i>II Q2013</i>

Realizacija:

a) Na sjednici Vlade Crne Gore 6. juna 2013. godine utvrđen je predlog Zakona o zaštiti potrošača (ZZP), koji je upućen u skupštinsku procedure.

b) Dio podzakonskih akata po novom Zakona o zaštiti potrošača nalaze se u verziji nacrtu, a donijeće se u zakonskom roku.

c) Priprema i dopuna ZZP-a - urađena je tabela usklađenosti o transponovanju Direktive 2011/83/EZ o pravima potrošača i izrađena je radna verzija Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača.

d) *Vlada Crne Gore je na sjednici od 4. oktobra, 2012. godine prilikom usvajanja Nacionalnog programa zaštite potrošača 2012-2015 s Akcionim planom za realizaciju Nacionalnog programa za period jul, 2012-jun, 2013. god. donijela Zaključak br. 06-2026/3 od 11. oktobra, 2012. godine, o brisanju na str.10 u Nacionalnom programu, kao i u Akcionim planu na str.21 i 26 aktivnosti vezane za donošenje Zakona o oglašavanju. Međutim, kako su to bili prioriteti iz oblasti zaštite potrošača u sklopu Projekta IPA 2010 „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“, donošenje Zakona o oglašavanju je predviđeno Programom rada Vlade Crne Gore za IV Q 2013. godine.

U septembru mjesecu, 2012. godine, formirana je međuresorska radna grupa koja, uz stručnu podršku IPA Projekta “Zaštita potrošača i tržišni nadzor”, pripremila **radnu verziju Zakona o oglašavanju**, kojim se preuzima Direktiva o obmanjujućem i komparativnom reklamiranju 2006/114/EEC.

Konstatacija:

Uradiće se analiza i način transponovanja nove Direktive o vansudskom rješavanju sporova, kao i

regulative o rešavanju online sporova (Directive of the European Parliament and of the Council on Alternative Dispute Resolution for consumer disputes and amending Regulation (EC) No 2006/2004; and Directive 2009/22/EC (Directive on consumer ADR), COM/2011/0793)

3. Unapređenje institucionalnih uslova za uspostavljanje jedinstvenog sistema zaštite potrošača na svim nivoima i jačanje saradnje između subjekata uključenih u sistem zaštite potrošača

a) Uspostavljanje Centralnog informacionog sistema za evidentiranje i praćenje žalbi potrošača u različitim oblastima (CISZP)	ME Tržišna inspekcija u saradnji sa dr. nadležnim organima	April 2013.god
b) Dalji razvoj IS za praćenje predmeta pred AO	PKCG AO	April 2013.god
c) Dalji razvoj IS u pravosuđu (praćenje potrošačkih sporova kod sudova)	Sudski savjet nadležni sudovi	April 2013.god

Realizacija:

a) U organizaciji IPA Projekta “Zaštita potrošača i tržišni nadzor” i Uprave za inspeksijske poslove (Tržišna inspekcija) održane su radionice o funkcinisanju budućeg Centralnog informacionog sistema za zaštitu potrošača (CISZP). Svrha i cilj ovog Sistema je omogućiti potrošačima da na što jednostavniji način ostvaruju svoja prava, kako je to predviđeno EU standardima, a učesnicima sistema da dobiju informacioni sistem koji će olakšati primanje, rukovanje, rješavanje žalbi i pitanja, kao i dobijanje statističkih podataka za bolje planiranje aktivnosti.

b) Privredna komora Crne Gore na svom sajtu (www.privrednakomora.me), pruža informacije o radu Arbitražnog odbora za rješavanje sporova potrošača, o načinu pokretanja postupka pred istim kao i kontakt podatke osoba iz Sekretarijata, koji su dužni da informišu i upoznaju potrošače sa postupkom pred Odborom.

c) Sekreterijat za sudski savjet obavijestio je Komisiju da je u 2012 godini u okviru već postojećeg Pravosudnog informacionog sistema, uspostavljen sistem za praćenje potrošačkih sporova kod sudova, kao i da u proteklom jednogodišnjem periodu provjerom baze podataka svih sudova nema registrovanih slučajeva potrošačkih sudskih sporova.

4. Koordinacija i saradnja nosilaca zaštite potrošača

a) Obrazovanje Komisije za praćenje realizacije NPZP	ME	30 dana od dana usvajanja NPZP
--	----	--------------------------------

<p><i>b) Jačanje međuresorske saradnje u skladu sa novim ZZP</i></p>	<p><i>ME</i></p> <p><i>Komisija za praćenje realizaciju NPZP</i></p> <p><i>Nadležna ministarstva i organi uprave</i></p> <p><i>Jedinice lokalne samouprave</i></p> <p><i>PKCG</i></p> <p><i>Organizacije potrošača</i></p>	<p><i>Kontinuirano</i></p>
<p><i>c) Utvrditi Plan aktivnosti PKCG na promovisanju zaštite potrošača, za period septembar 2012-avgust 2013</i></p> <p><i>- izvještaj o realizaciji</i></p>	<p><i>PKCG u saradnji sa ME i NVO</i></p>	<p><i>30 dana od dana usvajanja NPZP</i></p> <p><i>Polugodišnje/godišnje</i></p>
<p><i>d) Realizacija Plana aktivnosti jedinica lokalne samouprave na podizanju nivoa zaštite potrošača, za period septembar 2012- avgust 2013</i></p> <p><i>- izvještaj o realizaciji (na način kao u tač. 1.1 c, Poglavlja I ovog AP)</i></p>	<p><i>MUP i ZOČG u koordinaciji sa nosiocima aktivnosti:</i></p> <p><i>MORIT</i></p> <p><i>AZŽS</i></p> <p><i>Jedinicama lokalne samouprave</i></p> <p><i>NVO</i></p>	<p><i>Kontinuirano</i></p> <p><i>Polugodišnje/godišnje</i></p>

Realizacija:

a) Nakon što je Vlada Crne Gore usvojila Nacionalni program zaštite potrošača za period 2012- 2015 (NPZP), na sjednici, od 4. oktobra 2012. godine, Ministarstvo ekonomije je obrazovalo međuresorsku Komisiju za praćenje realizacije Nacionalnog programa zaštite potrošača 2012- 2015 godine.

Međuresorska komisija, kojom koordinira Ministarstvo ekonomije, sastavljena je od predstavnika: Ministarstva zdravlja, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstva prosvjete, Ministarstva održivog razvoja i turizma, Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije, Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Uprave za inspeksijske poslove (Tržišna inspekcija, Zdrastveno-sanitarna inspekcija, Veterinarska inspekcija, Inspekcija za informaciono društvo, Inspekcija za stanovanje), Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Centralne banka Crne Gore, Privredne komora Crne Gore, NVO »CEZAP-a« i NVO »ECOM-a«.

b)Ministarstvo ekonomije, kao nadležno za zaštitu potrošača, preko Komisije koordinira aktivnosti institucija nadležnih za zaštitu potrošača u cilju jačanja međuresorske saradnje, pri čemu podstiče i prati sveobuhvatnu realizaciju planiranih obaveza iz NPZP, u skladu sa Akcionim planom.

c)Privredna komora Crne Gore donijela je plan aktivnosti na promovisanju zaštite potrošača za period septembar 2012. – avgust 2013. godine. Kontinuirano realizuje aktivnosti koje imaju za cilj promovisanje zaštite potrošača kroz organizaciju seminara i obuka, medijskih kampanja, kao i kroz ostale aktivnosti. O navedenim aktivnostima PKCG polugodišnje ili godišnje dostavlja izvještaj Komisiji NPZP.

d) Komisiji za praćenje realizacije NPZP, dostavljen je preliminarni izvještaj o realizaciji Plana aktivnosti jedinica lokalne samouprave na podizanju nivoa zaštite potrošača, za period septembar 2012- avgust 2013, date informacije su u okviru odgovarajućih oblasti.

5. Dalje jačanje organa i institucija nadležnih za zaštitu potrošača

a) Kadrovsko jačanje i edukacija u Odsjeku za zaštitu potrošača	ME	I Q 2013
b) Kadrovsko jačanje i edukacija inspekcija u dijelu z.p.	drugi nadležni organi	Kontinuirano
c) Obrazovanje Savjeta za zaštitu potrošača i donošenje odgovarajućeg podzakonskog akta na osnovu novog ZZP -donošenje Poslovnika o radu Savjeta	ME u saradnji sa drugim organima i institucijama ME	U skladu sa novim ZZP

Realizacija:

a),b) Odsjek za zaštitu potrošača Ministarstva ekonomije nije kadrovski popunjeno, a isto se može konstatovati i za veći broj inspekcija koje prate oblast zaštite potrošača.

c) Formiranje Savjeta za zaštitu potrošača i donošenje odgovarajućeg podzakonskog akta kao i donošenje Poslovnika o radu Savjeta, realizovat će se nakon usvajanja Zakona o zaštiti potrošača i u roku propisanim zakonom.

6. Dalja podrška vansudskom rješavanju sporova potrošača

a) Donošenje odgovarajućeg podzakonskog akta o AO na osnovu novog ZZP	ME PKCG	Kontinuirano
b) Edukacija članova AO i afirmacija uloge AO	ME PKCG	Kontinuirano
c) Finansijska podrška u skladu sa zakonom	ME	U skladu sa zakonom

Realizacija:

a) Donošenje Zakona o zaštiti potrošača, prati i postojanje odgovarajućeg podzakonskog akta, koji će na

precizniji i jedinstven način urediti funkcionisanje Arbitražnog odbora. Kako su Nacrtom Zakona o zaštiti potrošača predviđene brojne izmjene, pa i u dijelu koji se odnosi na rad Arbitražnog odbora, pristupilo se izradi odgovarajućeg podzakonskog akta koji uređuje rad Odbora.

Pravilnik o radu Arbitražnog odbora za zaštitu sporova potrošača predstavlja akt, kojim se na vrlo jasan i precizan način uređuje postupak pred Odborom i time doprinosi jednostavnom tumačenju njegovih odredaba od strane potrošača.

b) Obuka i edukacija privrednika je jedna od osnovnih aktivnosti Privredne komore Crne Gore, u okviru koje značajno mjesto zauzima i oblast zaštite potrošača, tako da se često organizuju seminari, radionice i okrugli stolovi za privrednike o pitanjima osnovnih prava potrošača, regulative i direktivama EU iz ove oblasti. U narednom periodu posebna pažnja posvetiće se promociji Arbitražnog odbora za rješavanje sporova potrošača kroz sprovođenje kontinuirane obuke privrednika o pravima potrošača. U narednom periodu Komora će organizovati obuku za imenovane članove Arbitražnog odbora.

c) Ministarstvo ekonomije je u Budžetu za 2013. godinu planiralo sredstva za rad AO.

7. Saradnja i dalje unapređivanje uslova za jačanje i efikasnije funkcionisanje organizacija za zaštitu potrošača (NVO)

a) Podrška u ostvarivanju uloge NVO u skladu sa novim ZZP, NPZP i ovim AP	ME jedinice lokalne samouprave	Kontinuirano
b) Finansijska podrška iz Budžeta za prioritetne projekte,	ME	U skladu sa zakonom
c) Podrška u ostvarivanju saradnje i pomoći kroz međunarodne projekte, na zahtjev organizacija potrošača	MIPiEI ME i dr. ministarstva nadležna za zaštitu potrošača	Kontinuirano
d) Uspostavljanje i unapređivanje saradnje NVO sa odgovarajućim međunarodnim organizacijama i institucijama	NVO	Kontinuirano

Realizacija:

a) Organizacije potrošača imaju aktivnu ulogu u odgovarajućim fazama pripreme zakona i drugih propisa, u izradi i realizaciji Nacionalnog programa zaštite potrošača i drugih mjera za zaštitu potrošača, davanje mišljenja u postupku donošenja standarda.

b) Ministarstvo ekonomije je u Budžetu za 2013. godinu planiralo sredstva za finansijsku podršku organizacijama potrošača.

c) U pravcu poboljšanja informisanja svih učesnika u politici zaštite potrošača, predstavnici NVO za zaštitu potrošača uključeni su u obuke/radionice, koje se organizuju u okviru IPA Projekta „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“.

d) NVO "CEZAP" je ostvario saradnju sa bugarsko nacionalnim udruženjem aktivnih potrošača i aplicirao za Projekat "Evropski potrošački most" koji je odobren od strane EK. U okviru ovog projekta, planirane su aktivnosti koje će omogućiti potrošačima da na što efikasniji i lakši način budu upoznati sa svojim pravima, kao i mehanizmima koji su im dostupni u ostvarivanju istih.

Planirani su seminari koji treba da omoguće bolje znanje o novim zakonskim odredbama, podizanje svijesti o pravima potrošača i obavezama proizvođača u tom smislu, kao i poboljšanje saradnje između potrošačkih organizacija, državnih institucija i medija a sve u cilju poboljšanja položaja potrošača u Crnoj Gori.

II UNAPREĐIVANJE ZAŠTITE POTROŠAČA U POJEDINIM OBLASTIMA

1. Bezbednost proizvoda;
2. Bezbednost hrane;
3. Trgovina (i elektronska trgovina);
4. Turizam i ugostiteljstvo;
5. Javne usluge (zdravstvene usluge; energetika; telekomunikacione i poštanske usluge; komunalne usluge; stanovanje; zaštita prava putnika u prevozu);
6. Finansijske usluge (bankarske i druge finansijske usluge; usluge u osiguranju).

II UNAPREĐIVANJE ZAŠTITE POTROŠAČA U POJEDINIM OBLASTIMA		
<i>Bezbednost proizvoda i hrane</i>		
<i>1. Bezbednost proizvoda</i>		
<i>1.1. Sprovođenje propisa koji uređuju bezbednost proizvoda i nadzor nad tržištem</i>		
<i>a) donošenje godišnjeg Nacionalnog programa nadzora nad tržištem za 2013god., polazeći od utvrđene Liste nadležnosti po grupama proizvoda</i>	<i>Koordinaciono tijelo Uprava za inspekcijske poslove i drugi nadležni državni organi</i>	<i>IV Q 2012</i>
<i>b)Evidencije propisa u ovoj oblasti</i>	<i>Koordinaciono tijelo Uprava za inspekcijske poslove</i>	<i>Novembar, 2012.godina</i>
<i>c) Utvrđivanje obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad tržištem</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove i drugi nadležni državni</i>	<i>Oktobar, 2012.godina</i>

	<i>organi</i>	
<i>d)Izveštaj o podacima iz nadzora nad tržištem (na način kao u tač. 1.1 c, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove</i> <i>i drugi nadležni državni organi</i>	<i>Polugodišnje/godišnje</i>
<i>e)Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača na području bezbjednosti proizvoda (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove</i> <i>i drugi nadležni državni organi</i>	<i>Kontinuirano</i>

Realizacija:

a) Na X sjednici Koordinacionog tijela za tržišni nadzor usvojen je Nacionalni program nadzora nad tržištem za 2013.godinu, kojim je obuhvaćeno ukupno šest inspekcija (Tržišna inspekcija, Zdravstveno-sanitarna, Metrološka, Ekološka, Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i Fitosanitarna uprava). Na osnovu nacionalnog programa, biće kontrolisano ukupno 21 proizvod.

b) Na sjednicama Koordinacionog tijela za tržišni nadzor vodila se evidencija propisa u oblasti nadzora nad tržištem. Pripremljen je Nacrt Zakona o nadzoru nad tržištem i Nacrt Zakona o opštoj bezbjednosti.

c) Utvrđen je obrazac za praćenje podataka iz nadzora nad tržištem, koji omogućava jednostavan i brz pregled ostvarenih rezultata.

d) Broj inspekcijskih pregleda u oblasti bezbjednosti proizvoda u 2012. godini iznosio je 2.070, od čega je 231 pregled izvršen po programu i to (159 redovnih, 1 produženi i 71 pojačani pregled). Po RAPEX izvještajima izvršeno je ukupno 1.751 pregled, jedan inspekcijski pregled izvršen je po programu obavještenju proizvođača i distributera, 2 pregleda izvršena su po obavještenju Uprave carina, dok je 85 pregleda izvršeno po informacijama iz drugih izvora, (drugi organi, potrošači, mediji).

Utvrđene nepravilnosti:

Utvrđena je ukupno 101 nepravilnost, od čega 95 se odnosi na plasiranje opasnih-nebezbednih proizvoda. U jednom slučaju se radilo o nepružanju potražaćima i drugim korisnicima odgovarajuće informacije za procjenu rizika. U dva slučaja od strane privrednog subjekta nije izvršena procjena rizika u zavisnosti od karakteristika proizvoda i nije preduzeta mjera u skladu sa zakonom, dok se u jednom slučaju radilo o neprosleđivanju informacija o rizicima i dvije nepravilnosti su se odnosile na to da nadležni inspekcijski organ od strane privrednog subjekta nije bio obaviješten da je proizvod koji su plasirali na tržištu opasan, odnosno da predstavlja rizik.

U periodu 01. januara – 30. jun, 2013. godine, u planiranom nadzoru u ovoj oblasti je kontrolisano ukupno tri proizvoda (dječije prevozno sredstvo sa točkovima – dječija kolica, namještaj za otvoreni prostor – namještaj za sjedenje i stolovi za kampovanje, upotrebu u domaćinstvu i javnu upotrebu i proizvodi za odojčad i malu djecu – nosiljke za bebe). Ukupno je pronađeno 76 vrsta opasnih

proizvoda u ukupnoj količini od 2.998 komada. Uvezeno je ukupno 5.969 komada. U reaktivnom nadzoru, na osnovu RAPEX nedjeljnih izvještaja, na tržištu CG traženo je 49 opasnih proizvoda. Izvršeno je 1824 inspeksijska pregleda. Nijedan od opasnih proizvoda nije pronađen.

1.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)

a) <i>Donošenje novog Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda (prenošenje direktiva o opštoj bezbjednosti proizvoda i o obmanjivim proizvodima)</i>	ME	II Q 2013
b) <i>Prenošenje Odluke 2010/15/EU RAPEX (smjernice) i donošenje ostalih podzakonskih akata</i>	ME	Rok propisan zakonom.
c) <i>Donošenje Zakona o nadzoru nad tržištem (prenošenje Regulative 765/2008)</i>	ME	II Q 2013
d) <i>donošenje podzakonskih akata po Zakonu o nadzoru nad tržištem</i>	ME	Rok propisan zakonom.
e) <i>Donošenje tehničkih propisa (prenošenje, direktiva novog i starog pristupa)</i>	ME i druga nadležna ministarstva	Po planu ME-Odsjeka za infrastrukturu kvaliteta
f) <i>Ažuriranje registra tehničkih propisa</i>	ME	Kontinuirano
g) <i>Podsticanje usaglašavanja zakonodavstva na osnovu iskustva iz prakse</i>	Organi nadležni za nadzor nad tržištem	Kontinuirano

Realizacija:

a) Novi Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda po Programu rada Vlade Crne Gore planiran je za IV Q 2013. godine. (novim Zakonom će se potpuno transponovati Direktiva o opštoj bezbjednosti proizvoda 2001/95/EC).

b) Prenošenje Odluke 2010/15/EU RAPEX (smjernice) i donošenje ostalih podzakonskih akata, realizovat će se nakon usvajanja Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda u roku propisanim zakonom.

c) *Vlada Crne Gore je na sjednici od 4. oktobra, 2012. godine prilikom usvajanja Nacionalnog programa zaštite potrošača 2012-2015 s Akcionim planom za realizaciju Nacionalnog programa za period jul, 2012-jun, 2013. god. donijela Zaključak br. 06-2026/3 od 11. oktobra, 2012. godine, o brisanju na str.10 u Nacionalnom programu, kao i u Akcionim planu na str.21 i 26 aktivnosti vezane za donošenje Zakona o nadzoru nad tržištem. Međutim, kako su to bili prioriteta iz oblasti tržišnog nadzora neprehrambenih proizvoda u sklopu Projekta IPA 2010 „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“, donošenje Zakona o nadzoru nad tržištem (prenošenje

Regulative 765/2008) je predviđen Programom rada Vlade Crne Gore za IV Q 2013. godine.

d) Priprema i donošenje podzakonskih akata za Zakon o nadzoru nad tržištem realizovat će se nakon usvajanja zakona u roku propisanim zakonom.

e) U izvještajnom periodu su donijeta 4 tehnička propisa iz oblasti novog pristupa:

- Pravilnik o radio opremi i telekomunikacionoj terminalnoj opremi (Sl. List CG, br.32/12)
- Pravilnik o elektromagnetnoj kompatibilnosti (Sl. List CG, br.32/12)
- Pravilnik o vagama sa neautomatskim funkcionisanjem (Sl. List CG, br.29/13)
- Pravilnik o zahtjevima koji se odnose na uređaje i sisteme sa mjernom funkcijom (Sl. List CG, br.29/13)

f) U Ministarstvu ekonomije redovno se ažurira uspostavljeni Registar tehničkih propisa.

g) Usaglašavanje nacionalnog zakonodavstva sa EU propisima sprovodi se uz stručnu pomoć eksperata IPA Projekta, kako bi se na što bolji način obezbijedila potpuna harmonizacija sa EU propisima.

1.3. Sprovođenje Strategije tržišnog nadzora (jačanje kapaciteta)

<i>a) Plan rada Koordinacionog tijela za tržišni nadzor za 2013 god.</i>	<i>Koordinaciono tijelo</i>	<i>IV Q 2012</i>
<i>b) Jačanje kapaciteta - obezbjeđivanje odgovarajućeg kadra - obuka inspektora za sprovođenje nadzora u oblasti bezbjednosti proizvoda - IT oprema i ostali uslovi za unapredjivanje tržišnog nadzora;</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove drugi nadležni državni organi</i>	<i>U okviru godišnjeg programa rada</i>
<i>c) Saradnja na nacionalnom i međunarodnom nivou</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove i drugi nadležni državni organi</i>	<i>Kontinuirano</i>
<i>d) Godišnji izvještaj o radu Koordinacionog tijela za 2012 i IQ 2013. god.</i>	<i>Koordinaciono tijelo</i>	<i>I Q 2013</i>

Realizacija:

a) U Planu rada za Koordinaciono tijelo za tržišni nadzor predviđeno je rekonstrukcija Koordinacionog tijela, kako bi se u radu uključili i presotale nadležne inspekcije u oblasti nadzora nad tržištem. Predviđeno je dalje uspostavljenje IT sistema za nacionalni sistem brze razmjene informacije o proizvodima koji predstavljaju rizik, kako bi se omogućio puni doprinos svih članova sistema.

b) U okviru IPA Projekta „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“, organizovane su obuke za tržišne inspektore- trenere u oblasti nadzora nad tržištem. Eksperti pomenutog projekta su kroz seminare i radionice prenijeli znanje i najbolju praksu kada je u pitanju implementacija EU propisa.

c) Kontinuirano se ostvaruje saradnja nacionalnih nadležnih organa za nadzor nad tržištem preko Koordinacionog tijela za tržišni nadzor. U okviru IPA Projekta „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“, ostvarena je saradnja na međunarodnom nivou, kako bi se unaprijedio nadzor nad tržištem u Crnoj Gori.

d) Koordinaciono tijelo za tržišni nadzor u 2012. godini održalo je tri sjednice, i to: 28. marta, 5. oktobra i 20. novembra. Uz redovnu analizu realizacije zaključaka sa prethodne sjednice, planirane su naredne aktivnosti, kako pojedinačno po organima tako i zajedničke aktivnosti organa, kako bi se realizovali utvrđeni prioriteta. Vlada Crne Gore je u 2012.godini, razmotrila i usvojila Listu nadležnosti za nadzor nad tržištem po grupama proizvoda.

U periodu od 01.janura do 30.juna, 2013.godine, Koordinaciono tijelo za tržišni nadzor je održalo jednu sjednicu, koja se sastojala iz tri dijela. Na sjednicama je posebno bilo riječi o nacionalnom programu za nadzor nad tržištem i daljem usklađivanju metoda rada sa EU standardima.

1.4. Razvoj sistema razmjene podataka o opasnim proizvodima na nivou CG

<p>a) <i>Stvaranje uslova za potpuno funkcionisanje sistema</i></p>	<p><i>Tržišna inspekcija kao kontakt tačka</i></p> <p><i>Uprava za inspeksijske poslove</i></p> <p><i>i drugi nadležni državni organi</i></p>	<p><i>I Q 2013</i></p>
<p>b) <i>Usavršavanje sistema:</i> <i>- analiza stanja resursa kod organa uključenih u sistem,</i> <i>-plan aktivnosti na jačanju resursa sistema</i></p>	<p><i>Tržišna inspekcija kao kontakt tačka</i></p> <p><i>Uprava za inspeksijske poslove</i></p> <p><i>i drugi nadležni državni organi</i></p>	<p><i>II Q 2013</i></p>
<p>c) <i>Godišnji izvještaj o funkcionisanju Nacionalnog sistema razmjene podataka o opasnim proizvodima</i></p>	<p><i>Kontakt tačka sistema</i></p>	<p><i>I Q 2013</i></p>

Realizacija:

a)U okviru IPA Projekta „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“, uspostavljen je IT sistem za nacionalni sistem brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik. Održane su obuke na kojima je IT ekspert pomenutog projekta predstavio funkcionisanje sistema.

b)Uspostavljeni IT sistem treba da omogući efikasnije i jednostavnije postupanje nadležnih organa, a samim tim će se ostvariti i veći stepen zaštite potrošača.

c) Kontakt tačka nacionalnog sistema brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik je pripremila Godišnji izvještaj o funkcionisanju nacionalnog sistema razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik za 2012.godinu.

1.5. Podizanje nivoa svijesti o bezbjednosti neprehrambenih proizvoda	<p><i>Kontakt tačka sistema</i></p> <p><i>Uprava za inspekcijske poslove</i></p> <p><i>PKCG</i></p> <p><i>NVO</i></p>	<i>Kontinuirano</i>
--	---	---------------------

Realizacija:

Privredna komora Crne Gore kroz rad svojih odbora i udruženja utiče na podizanje javne svijesti o bezbjednosti proizvoda. Dakle, na sjednicama Odbora udruženja privrednici se upoznaju sa novinama iz oblasti koja se odnosi na bezbjednost proizvoda. Shodno tome, u Komori se organizuju obuke i seminari koji imaju za cilj da edukuju privrednike o važnosti bezbjednosti neprehrambenih proizvoda. Polazeći od prethodno navedenog, dana 05.07.2013. u okviru sjednice Odbora udruženja trgovine, održanaj e prezentacija za privrednike koja se odnosi na izmjene zakonodavstva u oblasti bezbjednosti proizvoda i tržišnog nadzora.

2. Bezbjednost hrane

2.1. Sprovođenje propisa koji uređuju ovu oblast (bezbjednost hrane)

<p><i>a) Obezbjeđivanje pune primjene:</i></p> <p><i>-Zakon o bezbjednosti hrane</i></p> <p><i>-Zakon o genetički modificovanim organizmima</i></p> <p><i>-Zakoni na području poljoprivrede u dijelu zaštite potrošača</i></p> <p><i>-Sprovođenje Akcionog plana za hranu i ishranu.</i></p>	<p><i>MZ</i></p> <p><i>MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava</i></p> <p><i>Uprava za inspekcijske poslove</i></p>	<i>Kontinuirano</i>
<p><i>b) Evidencije propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti</i></p>	<p><i>Uprava za inspekcijske poslove i nadležni organi</i></p>	<i>Oktobar, 2012.godina</i>
<p><i>c) Utvđivanje obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom zakona u ovoj oblasti</i></p>	<p><i>Uprava za inspekcijske poslove</i></p>	<i>Oktobar, 2012.godina</i>
<p><i>d) Izvještaj o podacima iz nadzora o bezbjednosti hrane (na način kao u</i></p>	<p><i>Uprava za inspekcijske poslove</i></p>	<i>Polugodišnje–Godišnje</i>

tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)		
e) Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)	Uprava za inspekcijske poslove	Kontinuirano
<p>Realizacija:</p> <p>a) Nadležne institucije kontinuirano prate i sprovode primjenu propisa u oblasti bezbjednosti hrane.</p> <p>b) Ministarstvo zdravlja je uspostavilo evidenciju zakona i podzakonskih akata i pregled nadležnosti inspekcija. MPIRR, VU i FSU nijesu dostavili informaciju da li su uspostavili evidenciju zakona i podzakonskih akata i pregled nadležnosti inspekcija.</p> <p>c) Obrazac za praćenje podatka na području bezbjednosti hrane, dostavila je Zdravstveno-sanitarna inspekcija, VU i FSU nijesu dostavili obrazce. Revidiranje obrazca predviđeno je za 2014. godinu.</p> <p>d) Zdravstveno-sanitarna inspekcija -2012.god. U 2012.godini inspekcijski pregledi u oblasti bezbjednosti hrane iz nadležnosti sanitarne vršeni su po službenoj dužnosti, ali su inspektori prioritarno postupali i po podnijetim inicijativama i prijavama potrošača koji su blagovremeno obavještavani o ishodu podnijetih prijavi. Ukupno je izvršeno 8 413 inspekcijskih pregleda. Utvrđena je 1 871 nepravilnost. Zbog utvrđenih nepravilnosti u 390 slučajeva je ukazano na otklanjane nepravilnosti, a donijeto je i 216 rješenja. Zbog utvrđenih nepravilnosti putem prekršajnih naloga izrečeno je ukupno 811 novčanih kazni. U prometu zbog isteklog roka za upotrebu, izmijenjenih senzorskih svojstava, neispravnih deklaracija i drugih neispravnosti uništeno je ukupno 412 kg/l hrane, a stavljeno van prometa i zabranjen promet 502 kg/l hrane. Takođe su u izvještajnom periodu konstatovani nedostaci nehigijenskog postupanja sa hranom u smislu nepravilnog izlaganja prodaji, neobezbjeđenje adekvatnih rashladnih uređaja, neodržavanje higijene uređaja, prostorija i opreme i sl. U velikom broju slučajeva evidentirano je kao nedostatak i neposjedovanje dokumentacije neophodne za vršenje kontrole u objektima.</p> <p>Zdravstveno-sanitarna inspekcija – januar-jun 2012. god. U izvještajnom periodu izvršeno je ukupno 4 515 inspekcijskih pregleda. Utvrđeno je 1 417 nepravilnosti. Zbog utvrđenih nepravilnosti u 820 slučajeva je ukazano na otklanjane nepravilnosti, a donijeto je i 229 rješenja. Zbog utvrđenih nepravilnosti putem prekršajnih naloga izrečene su ukupno 734 novčane kazne. U prometu zbog isteklog roka za upotrebu, izmijenjenih senzorskih svojstava, neispravnih deklaracija i drugih neispravnosti uništeno je ukupno 628,3kg/l hrane. Privremeno je stavljeno van prometa i zabranjen promet 2 772,4 kg/l hrane.</p> <p>e) Zdravstveno-sanitarna inspekcija -2012.god. U 2012.godini ovoj inspekciji je podnijeto 66 prijavi od strane potrošača koje su se odnosile na oblast bezbjednosti hrane. Prijave su riješene tako što su kod 60 prijavi utvrđene nepravilnosti i postupljeno je u skladu sa zakonom, dok kod šest prijavi nijesu utvrđene nepravilnosti iznijete u istim. Najveći broj</p>		

prijava potrošača se odnosio na nehigijensko postupanje sa hranom i kupovinu hrane sa isteklim rokom upotrebe ili neispravnim deklaracijama.

Zdravstveno-sanitarna inspekcija - januar-jun 2013.god.

U navedenom periodu podnijeto je 44 prijave potrošača. Prilikom nadzora kod 27 prijava su utvrđene nepravilnosti i postupljeno je u skladu sa zakonom dok je 15 prijava bilo neosnovano, što je utvrđeno prilikom inspeksijskog nadzora, postupanje po dvije prijave je u toku.

Konstatacija: nijesu dostavljeni podaci za d) i e) od strane Veterinarske i Fitosanitarne inspekcija.

2.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)

a) <i>Donošenje novog Zakona o bezbjednosti hrane</i>	<i>MZ</i> <i>MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava</i> <i>Uprava za inspeksijske poslove</i>	<i>IV Q 2012</i>
b) <i>donošenje podzakonskih akata za Zakona o bezbjednosti hrane</i>	<i>MZ</i> <i>MPIRR</i>	<i>Rok propisan zakonom</i>

Realizacija:

a) Predlog Zakon o bezbjednosti hrane planiran za I kvartal 2014. godine.

b) Priprema i donošenje podzakonskih akata za Predlog Zakona o bezbjednosti hrane donijet će se nakon usvajanja zakona u roku propisanim zakonom.

2.3. Jačanje administrativnih kapaciteta i edukacija

a) <i>Formiranje nove strukture za upravljanje rizikom u oblasti bezbjednosti hrane .</i>	<i>MZ</i> <i>MPIRR</i> <i>Uprava za inspeksijske poslove</i>	<i>IV Q 2012</i>
b) <i>Opremanje laboratorija</i>	<i>Nadležni organi državne uprave i laboratorije, donacije</i>	<i>Kontinuirano</i>
c) <i>Treninzi i obuke za implementaciju zakona</i>	<i>MZ</i> <i>MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava</i> <i>Uprava za inspeksijske poslove</i>	<i>Kontinuirano</i>

Realizacija:

a) U Crnoj Gori upravljanje rizikom vrše nadležni organi sprovođenjem upravnih mjera i radnji, a procjenu rizika vrši Nacionalni savjet za procjenu bezbjednosti hrane. Novim Zakonom o bezbjednosti hrane predviđeno je uspostavljenje jedinstvenog centralnog tijela nadležnog za koordinaciju i komunikaciju u oblasti bezbjednosti hrane.

c) Inspektori su u cilju podizanja kvaliteta inspekcijskog nadzora i unaprjeđivanja neophodnih znanja i vještina u skladu sa zahtjevima EU, u izvještajnom periodu učestvovali na sledećim obukama-seminarima u zemlji i inostranstvu i to:

U okviru projekta IPA 2008 „Razvoj službi za bezbjednost hrane u Crnoj Gori“ organizovane su dvije obuke za po dva predstavnika inspekcija, koje sprovode nadzor u oblasti bezbjednosti hrane /veterinarska, sanitarna, fitosanitarna inspekcija/ i to:

- Obuka o krizama i incidentima u području hrane – Podgorica, - marta 2012.godine,
- Obuka o sledljivosti hrane – Podgorica, 03.aprila 2012.godine,

U izvještajnom periodu održane su ekspertske misije u organizaciji TAIEXA i to:

- Seminar “Identifikacija opasnosti i procjena rizika u konditorskoj industriji”, od 05-07. novembra 2012. godine, u Podgorici, prisustvovalo 12 sanitarnih inspektora,
- Ekspertske misije za pripremu Vodiča za implementaciju pojedinih odredbi Uredbe EC br. 852/2004 o higijeni hrane održanoj u periodu od 26. do 30 novembra 2012. godine u Podgorici, prisustvovala dva sanitarna inspektora.
- Ekspertske misije u organizaciji TAIEXA u periodu od 13. -15. marta 2013.godine sa temom Izrada Strategije za usvajanje i implementaciju zakonodavstva EU u oblasti bezbjednosti hrane, veterinarske i fitosanitarne politike Poglavlje 12, prisustvovali predstavnici Uprave za inspekcijske poslove (sanitarni, veterinarski i fitosanitarni inspektori) i predstavnici MZ, MPIRR, Veterinarske i Fitosanitarne uprave.

Učešće na međunarodnim skupovima:

- Obuka za bezbjednost hrane BTSF tj. “Obuka o najboljim praksama i povećanom nivou službenih kontrola hrane neživotinjskog porijekla i hrane za životinje” u Valensiji – Španija od 01-05.04.2012. godine – jedan učesnik – inspektor,
- Seminar “Primjena i analize nanotehnologije u hrani i materijalima koji dolaze u kontakt s hranom” u organizaciji Evropske agencije za sigurnost hrane (EFSA) od 02.04-04.04. 2012. godine u Parmi, Italija, – jedan učesnik – inspektor,
- U Sarajevu, BiH, 17. i 18.maja 2012.godine Glavni inspektor učestvovao na sastanku CEFTE koji se odnosio na mape ces lanca u agrobiznisu;
- U Draču – Albanija, 27. i 28.maja 2012. Glavni inspektor aktivno (pripremljene dvije prezentacije) učestvovao sa predstavnikom ministarstva zdravlja i ministarstva poljoprivrede na radionici sa temom: Antimikrobna rezistencija sa težistem na bezbjednost hrane.
- Sastanak - Kodeks alimentarius u Latumiu (Gruziji) 23.09.-29.9.2012, prisustvovao glavni inspektor,
- U organizaciji BTSF u Madridu - Španija u periodu od 24-28.06.2013.godine održan Seminar na temu: Deklarisanje hrane - suplemenata, nove hrane, nutritivne i zdravstvene tvrdnje – prisustvovao jedan sanitarni inspektor.

Konstatcija: nijesu dostavljeni podaci za tač.b)

2.4.Podizanje nivoa svijesti o bezbjednost hrane

<p><i>a) Saradnja i zajedničke aktivnosti sa nevladinim organizacijama koje se bave pitanjima bezbjednosti hrane i zaštite potrošača.</i></p>	<p><i>MZ</i></p> <p><i>MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava</i></p> <p><i>Uprava za inspekcijske poslove</i></p> <p><i>NVO</i></p>	<p><i>Kontinuirano</i></p>
<p><i>b) Edukacija proizvođača i trgovaca hranom</i></p>	<p><i>MZ</i></p> <p><i>MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava</i></p> <p><i>Uprava za inspekcijske poslove</i></p> <p><i>PKCG</i></p>	<p><i>Kontinuirano</i></p>
<p><i>c) Informisanje i edukacija potrošača o bezbjednosti i kvalitetu hrane</i></p>	<p><i>MZ</i></p> <p><i>MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava</i></p> <p><i>IJZ</i></p> <p><i>Uprava za inspekcijske poslove</i></p>	<p><i>Kontinuirano</i></p>

Realizacija:

a) U navedenom periodu organi nadležni za bezbjednost hrane ostvarivali su saradnju sa organizacijama za zaštitu potrošača NVO »CEZAP-a« i NVO »ECOM-a«.

b) Privredna komora implemtacijom Projekta "Dobro iz Crne Gore" radi na afirmaciji domaćih proizvoda kako na domaćem tako i na inostranom tržištu. Kupovinom proizvoda sa kolektivnim žigom "Dobro iz Crne Gore" potrošačima se garantuje kvalitet tih proizvoda. Kolektivni žig garantuje ispravnost proizvoda tj. da je proizvod proizveden po standardima industrijske proizvodnje (HACCP i ISO).

Dana 22. juna 2012. godine organizovan je okrugli sto od strane Privredne komore Crne Gore, a u saradnji sa Institutom za standardizaciju Crne Gore. Cilj okruglog stola je bio da se upoznaju privrednici sa razvojem crnogorske standardizacije u oblasti prehrambenih proizvoda. Sticanje znanja o crnogorskim standardima, koji su identični sa međunarodnim i evropskim standardima, je od velikog

značaja za konkurentsku prednost privrednika Crne Gore.

Takođe, Privredna komora Crne Gore organizovala je u okviru TAIEX programa radionicu za implementaciju regulative Evropske komisije br. 852/2004 za higijenu hrane. Cilj radionice je obuka za pripremu dokumenata za implementaciju određenih regulativa EU koji se odnose na higijenu hrane.

c) U skladu sa propisima informisanje javnosti i edukacija potrošača o bezbjednosti hrane i kvalitetu hrane vršeno je od strane organa nadležnih za bezbjednost hrane o svim slučajevima koji su bili značajni za potrošače. Informisanje je vršeno putem saopštenja za javnost, kontakt emisija, odgovora na pitanja novinara i drugih oblika komunikacije.

3. Trgovina

3.1 Sprovođenje propisa koji uređuju ovu oblast (uključujući i elektr.trgovinu)

<p>a) Obezbeđivanje pune primjene: - Zakon o elektronskoj trgovini sa aspekta Zakona o zaštiti potrošača (distaciona prodaja) - Zakna o unutrašnjoj trgovini</p>	<p>MIDIT Uprava za inspekcijske poslove</p>	<p>Kontinuirano</p>
<p>b) Evidencije propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti</p>	<p>Uprava za inspekcijske poslove MIDIT</p>	<p>Oktobar, 2012.godina</p>
<p>c) Utvđivanje obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa</p>	<p>Uprava za inspekcijske poslove MIDIT</p>	<p>Oktobar, 2012.godina</p>
<p>d) Izveštaj o podacima iz nadzora u oblasti trgovine (na način kao u tač. 1.1 c, Poglavlja I ovog AP)</p>	<p>Uprava za inspekcijske poslove MIDIT</p>	<p>Polugodišnje – Godišnje</p>
<p>e) Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)</p>	<p>Uprava za inspekcijske poslove MIDIT</p>	<p>Kontinuirano</p>

Realizacija:

a) Zakon o elektronskoj trgovini je u potpunosti usklađen sa relevantnim direktivama Evropske Komisije i obezbijedena je njegova puna primjena.

Zakon o unutrašnjoj trgovini kontinuirano se primjenjuje na unutrašnjem tržištu.

b) Uprava za inspekcijske poslove - Inspekcija za usluge informacionog društva ima evidenciju propisa za nadzor u ovoj oblasti.

Uprava za inspekcijske poslove- Odsjek Tržišne inspekcije ima evidenciju propisa iz nadzora nad unutrašnjim tržištem.

c)Uprava za inspekcijske poslove - Inspekcija za usluge informacionog društva nema utvrđen obrazac za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa za zaštitu potrošača.

Uprava za inspekcijske poslove- Odsjek Tržišne inspekcije uspostavila je evidenciju za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz oblasti unutrašnje trgovine.

d)Uprava za inspekcijske poslove - Inspekcija za usluge informacionog društva od juna 2012. do jula 2013. nije evidentirala nepravilnosti iz nadzora u oblasti zaštite potrošača prilikom elektronske trgovine.

Uprava za inspekcijske poslove- Odsjek Tržišne inspekcije je u oblasti primjene propisa u unutrašnjoj trgovini za period jul, 2012 – decembar, 2012. godine, izvršila 4.391 kontrola u kojima je utvrdila 1.369 nepravilnosti, koje su se odnosile na obavljanje trgovine bez podnošenja prijave trgovine u 182 slučaja, nevođenja propisane evidencije u oblasti trgovine u 1.015 slučajeva, neposjedovanja dokaza o nabavci robe u 50 slučajeva i u dijelu ostalih odedbi Zakona o unutrašnjoj trgovini u 22 slučaja. Zbog utvrđenih nepravilnosti, izrečeno je 576 ukazivanja, donijeto 767 rješenja. Privremeno je zabranjen promet robe u 21 slučaju u iznosu od 6.394,20e, dok je u 42 slučajeva izvršeno privremeno oduzimanje robe u iznosu od 12.779,20e. Zbog počinjenih prekršaja, izrečeno je 679 prekršajnih naloga u iznosu od 159.050,00e i podnijeto 46 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

Uprava za inspekcijske poslove- Odsjek Tržišne inspekcije je u oblasti primjene propisa u unutrašnjoj trgovini za period januar, 2013 – jun, 2013 godine, izvršila 4.560 kontrola u kojima je utvrdila 2.178 nepravilnosti, koje su se odnosile na obavljanje trgovine bez podnošenja prijave trgovine u 190 slučaja, nevođenja propisane evidencije u oblasti trgovine u 1.923 slučajeva, neposjedovanja dokaza o nabavci robe u 42 slučajeva i u dijelu ostalih odedbi Zakona o unutrašnjoj trgovini u 23 slučaja. Zbog utvrđenih nepravilnosti, izrečeno je 1039 ukazivanja, donijeto 1.103 rješenja. Privremeno je zabranjen promet robe u 16 slučaju u iznosu od 8.752,45e, dok je u 31 slučajeva izvršeno privremeno oduzimanje robe u iznosu od 8.799,03e. Zbog počinjenih prekršaja, izrečeno je 1.041 prekršajnih naloga u iznosu od 263.830,00e i podnijeto 38 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

e)Uprava za inspekcijske poslove - Inspekcija za usluge informacionog društva nije evidentirala žalbe i tužbe potrošača pa samim tim nije se ni rješavalo po istim.

Uprava za inspekcijske poslove -- Odsjek Tržišne inspekcije, podaci o broju žalbi u ovoj oblasti dati su u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP

3.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)

Donošenje podzakonskih akata za Zakona o unutrašnjoj trgovini

ME

II Q 2013

Realizacija: Donošenje podzakonskih akata za Zakon o unutrašnjoj trgovini planiran je do drugog kvartala 2014.godine.

3.3. Jačanje administrativnih kapaciteta

Stručno usavršavanje i edukacija inspektora (posebno na području elektronske trgovine)

MIDIT

Uprava za inspekcijske poslove

Kontinuirano

Konstatacija:

Inspekcija za usluge informacionog društva je imala edukaciju iz oblasti elektronske trgovine u okviru Twining projekta za jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije.

Tržišna inspekcija je prisustvovala radionici koja je organizovana u okviru IPA Projekta „Zaštita potrošača i tržišni nadzor” na temu distaciona prodaja.

3.4. Podizanje nivoa svijesti o elektronskoj trgovini

a)promocija informacionog društva sa aspekta elektronske trgovine b)povećanje broja e-servisa	MIDIT	Kontinuirano
--	-------	--------------

Konstatacija: Nijesu dostavljeni podaci od strane MIDIT na području promocije informacionog društva sa aspekta elektronske trgovine i povećanja broja e-servisa.

4. Turizam i ugostiteljstvo**4.1. Sprovođenje propisa koji uređuju turističku i ugostiteljsku djelatnost**

a) Obezbjedivanje pune primjene - Zakona o turizmu i ostalih propisa kojima se uređuje ova oblast	Uprava za inspeksijske poslove	Kontinuirano
b) Evidencije propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti	Uprava za inspeksijske poslove	Novembar,2012.godina
c) Revidiranje obrasca za praćenje podataka iz nadzora u oblasti turizma i ugostiteljstva	Uprava za inspeksijske poslove	Oktobar, 2012.godina
d) Izveštaj o podacima iz nadzora iz ove oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)	Uprava za inspeksijske poslove	Polugodišnje–Godišnje
e) Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)	Uprava za inspeksijske poslove	Kontinuirano

Realizacija:

a) Kontinuirano se obezbeđuje puna primjena Zakona o turizmu i ostalih propisa kojima se uređuje ova oblast.

b)Uspostavljena je evidencija propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti

c) Utvrđen je obrazac za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom zakona u ovoj

oblasti, revidiranje planirano za 2014. godinu.

d) Turistička inspekcija – 2012. godina:

Turistička inspekcija je, u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, izvršila 652 inspekcijskih pregleda, utvrdila 452 nepravilnosti; u vezi cijena- 74; u vezi računa – 176; u vezi kvaliteta usluga – 38; u vezi uslova usluga – 2; u vezi reklamiranja – 34; nepravilnosti ostale – 211; i preduzela sledeće upravne mjere i radnje: ukazivanja - 321; rešenja 16; rješenja o otklanjanju nepravilnosti - 298; rješenja o zabrani – pečaćenje (zapečaćeno objekata) 9; o oduzimanju robe -36; zahtjeva za pokretanje prekršajnog - 13; izrečenih mandatnih kazni - 50 u ukupnom iznosu od 9. 100,00 €; uplaćenih mandatnih kazni 39, u ukupnom iznosu od 7.050,00 €; neuplaćenih mandatnih kazni 11, u ukupnom iznosu od 2.050,00 €;

Turistička inspekcija – januar-jun 2013. godina:

Turistička inspekcija je, u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, izvršila 352 inspekcijskih pregleda, utvrdila 204 nepravilnosti; u vezi cijena- 76; u vezi računa – 46; u vezi kvaliteta usluga – 23; u vezi uslova usluga – 1; u vezi reklamiranja – 13; nepravilnosti ostale – 45; i preduzela sledeće upravne mjere i radnje: ukazivanja - 95; rešenja 9; rješenja o otklanjanju nepravilnosti - 96; rješenja o zabrani – pečaćenje (zapečaćeno objekata) 7; o oduzimanju robe -15; zahtjeva za pokretanje prekršajnog - 5; izrečenih mandatnih kazni - 23 u ukupnom iznosu od 4. 250,00 €; uplaćenih mandatnih kazni 3, u ukupnom iznosu od 3.800,00 €; neuplaćenih mandatnih kazni 3, u ukupnom iznosu od 450,00 €;

e) Turistička inspekcija – 2012. god.

Podnijete su 68 prijave potrošača, od kojih je 52 riješeno u korist potrošača, dok je 9 prijava prosljeđeno drugom organu zbog nenadležnosti.

Turistička inspekcija – januar-jun 2013. god.

Podnijete su 30 prijava potrošača, od kojih je 28 riješeno u korist potrošača, dok su 2 prijave prosljeđene drugim organima zbog nenadležnosti.

4.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)

<i>a) izmjene i dopune Zakona o turizmu (prenošenje Direktive o paket aranžmanima)</i>	MORIT	II Q 2013
<i>b) donošenje podzakonskih akata shodno obavezama iz Zakona o turizmu</i>	MORIT	Rok propisan zakonom.
<i>c) donošenje podzakonskog akta o time-share na osnovu Zakona o zaštiti potrošača</i>	MORIT	Rok propisan zakonom

Realizacija:

a) Direktiva o paket aranžmanima (90/314/EEC) biće u potpunosti transponovana u Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o turizmu koji će ući u proceduru usvajanja prema Programu rada Vlade u IV Q 2013. (odredbe koje su se odnosile na Zakon oblikacionim odnosima staviće se van snage)

b) Na osnovu Zakona o turizmu donijet će se četiri pravilnika:

- Pravilnik o izmjenama i dopunama minimalnim tehničkim uslovima,uslovima za kategorizaciju ugostiteljskih objekata ("Službeni list Crne Gore, broj 47/2012" od 7.9.2012. god.)
- Pravilnik o minimalno-tehničkim uslovima, uslovima za kategorizaciju i načinu kategorizacije objekata u kojima se pružaju usluge u seoskom domaćinstvu,(urađen nacrt, u toku pribavljanje mišljenja Sekretarijata zakonodavstva i davanje mišljenja sa popunjenim RIA obrazcem od Ministarstva finansija)
- Pravilnik o avanturističkim sportovima- Uredba o minimalno-tehničkim uslovima, načinu, sredstvima i opremi za pružanje pojedinih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti ("Službeni list Crne Gore, broj 06/2012" od 27.01. 2012. god.)
- Pravilnik o prijavi za obavljanje usluga u turizmu (u toku je izrada Nacrta)
- Pravilnik o prijavi za obavljanje usluga u turizmu (u toku je izrada Nacrta)

c) Uz podršku IPA Projekta „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“ Ministarstvo održivog razvoja i turizma je na osnovu člana 91, stav 5 i člana 94, stav 9 Zakona o zaštiti potrošača, pripremio nacrt Pravilnika o standardnim informacionim obrazcima za ugovore o vremenski podijeljenom korišćenju, dugotrajnom turističkom proizvodu, preprodaji i razmjeni i standardnog obrazca za jednostrani raskid ugovora, koji će se donijeti u okviru prelaznog roka nakon stupanja na snagu Zakona o zaštiti potrošača.

4.3. Jačanje administrativnih kapaciteta i edukacija

- Koordinaciono tijelo za pripremu i praćenje turističkih sezona u cilju povećanje kvaliteta usluga
 - Kadrovska edukacija
 (upoznavanje sa zakonskim propisima, prosirenje znanja stranih jezika)

MORIT

Kontinuirano

Realizacija:

U toku su aktivnosti na redefinisaniu statusa Koordinaciono tijela za pripremu i praćenje turističkih sezona u cilju povećanja kvaliteta usluga planirano za IV kvartal 2013.godine.

4.4. Podizanje nivoa svijesti potrošača o pravima iz oblasti turizma i ugostiteljstva

a) Povezivanje i razmjena informacija call-centra sa servisom informacija 1180 i drugim informacionim sistemima(AMS CG i dr.)

MORIT

II Q 2013

b) Unapredjenje sistema za rešavanje reklamacije potrošača kao i pruzanje informacija u oblasti turizma i ugostiteljstva

MORIT

Kontinuirano

Realizacija:

Svi operateri u Call centru prolaze interne obuke koju vrši supervizor/menadžer Call centra. Obuka sadrži tehničku edukaciju.

Call centar Montenergo u toku cijele godine ima pozitivnu saradnju sa inspekcijским službama u Crnoj

Gori. Svaka primljena pritužba se u najkraćem roku proslijedi inspekcijskom organu u čijoj je nadležnosti. Call centar se o ishodu intervencije interesuje u roku od 72 sata, u zavisnosti od problematike. Međutim, ponekad ni nakon 72 sata nemamo povratnu informaciju od nadležnog organa. Call centar i inspekcijski organi imaju dobru saradnju i na polju edukacije, odnosno konsultacija, kada se pojave novi propisi ili novi tipovi pritužbi.

Call centar Montenegro ima svoju bazu podataka koja se redovno ažurira. Kada se vrši ažuriranje podataka koriste se svi moguće servise koji mogu biti od pomoći, ali prije svega servisi koji su besplatni, a to su servisi fiksne telefonije Crnogorskog telekoma (Online dostupna baza podataka), kao i servisi mobilnih operatera (T-mobile, Telenor, M:tel). Sa servisom AMSCG Call centar ima intenzivnu saradnju i do nekoliko puta dnevno kada je riječ o razmjeni informacija. Servis 1180 (Teleinfo) se ne koristi često zbog cijene poziva- informacije (0,2581€).

Ovdje predlažem da se napravi saradnja sa servismo 1180, gdje bi usluge za potrebe Call centra 1300 bile besplatne. Takođe, Call centar Montenegro bi im bio na raspolaganju 24h dnevno kao podrška.

Da bi turisti i građani koji pozivaju Call centar bili još zadovoljniji uslugom potrebno je da se ubrza komunikacija između inspekcijskih organa i Call centra. Call centar bi trebalo da ima povratnu informaciju sa terena u roku od 24 sata.

Takođe smatram da centralizacija pojedinih inspekcijskih službi nije dobra po ažurnost Call centra, već je doprimijela usporavanju procesa povratnih informacija. Ranije smo direktno od koordinatora sa terena u svakom trenutku imali povratnu informaciju. Sada je taj put mnogo duži.

5.JAVNE USLUGE

5.1.Zdravstvene usluge

Napomena: MZ nije dostavilo plan aktivnosti u ovoj oblasti.

5.2. Energetika

5.2.1. Sprovođenje propisa koji uređuju oblast energetike i energetske efikasnosti

<p>a) Obezbjedivanje pune primjene</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakona o energetici - Zakona o energetskej efikasnosti 	<p>Regulatorna Agencija za energetiku</p> <p>Uprava za inspekcijske poslove</p>	<p>Kontinuirano</p>
<p>b) Programa za subvencioniranje ugroženih potrošača za električnu energiju</p>	<p>MRSS</p> <p>ME</p> <p>MF</p>	<p>IV Q 2012 i dalje</p>
<p>c) Ažuriranje evidencije propisa i liste nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti</p>	<p>Regulatorna Agencija za energetiku</p> <p>Uprava za inspekcijske poslove</p>	<p>Novembar, 2012.godina</p>

<i>d)Revidiranje obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ove oblasti</i>	<i>Regulatorna Agencija za energetiku Uprava za inspekcijske poslove</i>	<i>Oktobar, 2012.godina</i>
<i>e)Izveštaj o podacima iz nadzora iz ove oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Regulatorna Agencija za energetiku Uprava za inspekcijske poslove</i>	<i>Polugodišnje– Godišnje</i>
<i>f) Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Regulatorna Agencija za energetiku Uprava za inspekcijske poslove</i>	<i>Kontinuirano</i>

Realizacija:

a)Kontinuirano se obezbjeđuje puna primjene Zakona o energetici i Zakona o energetskej efikasnosti.

b)Na sjednici od 28. marta 2013. Godine, Vlada je donijela zaključak da se nastavi sa subvencioniranje Programa do 30. juna 2013. godine.

c)Uspostavljanje evidencije propisa i liste nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti, planiran je za 2014.godinu.

d)Utvrđen je obrazac za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom zakona u ovoj oblasti, revidiranje je planirano za 2014.godinu.

Konstatacija: nijesu dostavljeni podaci za tač. e) i f).

5.2.2.Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)

<p>a) <i>Donošenje propisa iz oblasti energetike:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Pravila kojima će biti definisan način odobravanja naknade za rad operatora tržišta,</i> - <i>Tarife za ugrožene (ranjive) kupce,</i> - <i>Pravilnik o energetsom bilansu</i> - <i>Pravila za funkcionisanje distributivnog sistema električne energije,</i> - <i>Metodologiju za utvrđivanje cijena, rokova i uslova za priključenje na distributivni sistem električne energije</i> - <i>Tržišna pravila.</i> 	<p>ME</p> <p>Regulatorna Agencija za energetiku COTEE</p> <p>EPCG</p>	<p>IV Q 2012</p>
<p>b) <i>Donošenje propisa iz oblasti energetske efikasnosti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>propisa o energetskej efikasnosti zgrada i sertifikovanju energetske karakteristike zgrada</i> - <i>pravilnika o energetsom označavanju uređaja u domaćinstvu</i> - <i>pravilnika u oblasti eko dizajna proizvoda koji koriste energiju</i> 	<p>ME</p> <p>MORIT</p> <p>Uprava za inspekcijske poslove</p>	<p>III i IV Q2012 i dalje</p>
<p>c) <i>Usvajanje nove Strategije razvoja energetike za Crnu Goru do 2030. godine, a nakon toga i petogodišnjeg Akcionog plana za implementaciju Strategije</i></p>	<p>ME</p>	<p>IV Q2012</p>
<p>d) <i>Usvajanje novog Akcionog plana energetske efikasnosti za period 2013-2015 godina</i></p>	<p>ME</p>	<p>I Q 2013</p>

Realizacija:

a) Svi propisi su usvojeni u 2012. godini osim Pravilnika o energetske bilansima koji je pripremljen i poslat Sekretarijatu za zakonodavstvo na davanje mišljenja.

b) U maju, 2013. godine su usvojeni pravilnici koji bliže uređuju oblast energetske efikasnosti zgrada i sertifikovanja energetske karakteristike zgrada. Usvajanje pravilnika o energetske označavanju uređaja u domaćinstvu i ekodizajnu proizvoda koji koriste energiju je odloženo za drugu polovinu 2013. godine.

c) Usvajanje novog Akcionog plana energetske efikasnosti za period 2013-2015 godina je odloženo za drugu polovinu 2013.godine

Usvajanje nove Strategije razvoja energetike za Crnu Goru, predviđeno je do 2030. godine, a nakon toga i petogodišnjeg Akcionog plana za implementaciju Strategije II Q2014

d) Usvajanje novog Akcionog plana energetske efikasnosti za period 2013-2015 godina III Q 2014

U toku je priprema novog Zakona o energetici koji će biti usklađen sa trećim Energetskim paketom Evropske unije koji je postao obavezujući za Crnu Goru nakon usvajanja odluke o implementaciji od strane Savjeta ministara Energetske zajednice. Usvajanje zakona je planirano za II kvartal 2013. godine.

5.2.3. Jačanje administrativnih kapaciteta

<i>a) Jačanje službe kod snabdjevača električne energije u cilju unapređenja zaštite potrošača.</i>	<i>ME Regulatorna Agencija za energetiku EPCG</i>	<i>Kontinuirano</i>
<i>b) Obuka tržišnih inspektora za implementaciju pravilnika: Pravilnik o energetsom označavanju uređaja u domaćinstvu i Pravilnik o eko dizajnu proizvoda koji koriste energiju</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove</i>	<i>Kontinuirano</i>

Realizacija:

a) U okviru FC Snabdijevanje postoji Centar za pružanje usluga kupcima koji je osnovan 2006. godine: Ovaj Centar pruža sledeće informacije: o cijenama i načinu obračuna utrošene električne energije, o iznosu dugovanja po osnovu isporučene električne energije, o načinu i iznosu obračuna zatezne kamate po osnovu neplaćenih faktura za električnu energiju, o načinu dostavljanja računa, upozorenja o isključenju i sl., kao i davanje uputstva i informacija o ostvarivanju prava na subvencije od strane Vlade Crne Gore, o ostvarivanju prava popusta na račun za električnu, te davanje savjeta kupcima u cilju racionalizacije potrošnje i poboljšanja energetske efikasnosti i informacija potrošačima u vezi sa aktivnostima na zaključenju i raskidanju Ugovora o snabdijevanju električnom energijom, davanje informacija kupcima o načinu ostvarivanja svojih prava vezanih za reklamacije računa i postupak davanja odgovora na pitanja kupaca.

b) Kako predmetni pravilnici nijesu usvojeni, nije bilo moguće sprovesti pomenute obuku relevantnih inspekcijskih službi. Ove aktivnosti će se sprovesti krajem 2013/2014 godine.

5.2.4. Podizanje nivoa svijesti u oblasti energetike i energetske efikasnosti

<p>a) Poštovanje propisanih obaveza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prilikom promjene tarifa, utvrđivanje cijena električne energije - naknade štete potrošačima za nekvalitetnu isporučenu električnu energiju i za nezakonito isključenje sa električne mreže. 	<p>Regulatorna Agencija za energetiku</p> <p>EPCG</p> <p>NVO</p>	<p>Kontinuirano</p>
<p>b) Primjena Zakona o energetici i pravilima o snabdijevanju električnom energijom:</p> <ul style="list-style-type: none"> -o obnovljivim i alternativnim izvorima energije; -o energetskej efikasnosti i uštedi energije. 	<p>ME</p> <p>Regulatorna Agencija za energetiku</p> <p>EPCG</p> <p>NVO</p>	<p>Kontinuirano</p>
<p>Realizacija:</p> <p>a) U skladu sa Zakonom o energetici, Agencija i dalje prati poštovanje propisanih obaveza prilikom promjene tarifa, utvrđivanja cijena električne energije i naknade štete potrošačima za nekvalitetnu isporučenu električnu energiju i za nezakonito isključenje sa električne mreže.</p> <p>b) Kontinuirana javna kampanja o značaju i efektima energetske efikasnosti se sprovodi u bliskoj saradnji sa svim zainteresovanim stranama (subjekti javnog sektora, nevladine organizacije, bankarski sektor, preduzeća za stanovanje, privreda i dr).</p>		
<p>5.3 Elektronske komunikacione i poštanske usluge</p>		
<p>5.3.1. Sprovođenje zakona iz oblasti elektronskih komunikacija i poštanskih usluga</p>		
<p>a) Primjena propisa iz oblasti elektronskih komunikacija i poštanskih usluga u dijelu zaštite korisnika</p>	<p>MIDiT</p> <p>Uprava za inspekcijske poslove</p> <p>Agencija</p>	<p>Kontinuirano</p>
<p>b) Evidencija propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti</p>	<p>MIDiT</p> <p>Uprava za inspekcijske poslove</p>	<p>Novembar, 2012.godina</p>

	<i>Agencija</i>	
<i>c) Utvrđivanje obrazaca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ove oblasti</i>	<i>MIDiT Uprava za inspekcijske poslove Agencija</i>	<i>Oktobar, 2012.godina</i>
<i>d) Izveštaj o podacima iz nadzora iz ove oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>MID iT Uprava za inspekcijske poslove Agencija</i>	<i>Polugodišnje/godišnje</i>
<i>e) Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>MIDiT Uprava za inspekcijske poslove Agencija</i>	<i>Kontinuirano</i>
<p>a) Kontinuirano se obezbjeđuje puna primjena propisa iz oblasti elektronskih komunikacija i poštanskih usluga u dijelu zaštite korisnika.</p> <p>b) Uspostavljena je evidencija propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti.</p> <p>c) Utvrđen je obrazac za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom zakona u ovoj oblasti, revidiranje je planirano za 2014.godinu.</p> <p>d) <i>Agencije za elektronske komunikacije</i> i poštansku djelatnost - jul 2012- jun 2013 <i>Agencije za elektronske komunikacije</i> i poštansku djelatnost, je u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, izvršila 135 inspekcijskih pregleda, utvrdila 70 nepravilnosti; u vezi cijena, računa za obavljanje servisa i uslova prodaje - 21; u vezi kvaliteta i bezbjednosti proizvoda i servisa – 15; u vezi javnih usluga i potrošačkog servisa – 6; u oblasti obavještavanja- reklama– 5; nepravilnosti ostale – 23; i preduzela sledeće upravne mjere i radnje: ukazivanja - 32; rešenja 21; rješenja o otklanjanju nepravilnosti - 21; zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka - 8;</p> <p>e) <i>Agencije za elektronske komunikacije</i> i poštansku djelatnost - jul 2012- jun 2013 164 žalbi korisnika, od kojih je prihvaćena 161 žalba, od kojih je 90 riješeno u korist potrošača, odbijeno 71 žalbi i 3 neriješene prijave. U ovom periodu je primljena 1 žalba vezano za poštanske usluge i ista je riješena u korist potrošača. Aktivnosti Agencije, koje se tiču zaštite korisnika: Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je instalirala i pustila u rad platformu za mjerenje kvaliteta internet konekcija. Mjerna platforma omogućava da korisnik sam izvrši mjerenje</p>		

kvaliteta širokopojasne internet konekcije. Na taj način korisnici mogu da dobiju sve potrebne informacije o kvalitetu usluge pristupa internetu koji koristi i da taj kvalitet uporede sa kvalitetom usluge iz predhodnog ugovora.

Agencija je Rješenjem iz februara 2013 godine naložila operatorima izmjenu Opštih uslova zasnivanja korisničkog odnosa (isti su sastavni dio pretplatničkih ugovora). Naime, pomenutim Rješenjem je utvrđeno da je operator obavezan za usluge mobilnih komunikacija obavjestiti korisnika o dostignutom iznosu potrošnje (u svojoj mreži I u roamingu) slanjem SMS –a ili putem telefonskog poziva:

-kada dostigne limitiranu potrošnju

-iznos prosječne potrošnje u prethodna tri mjeseca—ili dostigne dvostruki iznos ugovorene mjesečne potrošnje , odnosno iznos potrošnje preko 50€.

Operator je obavezan obavjestiti korisnika slanjem SMS –a ili putem telefonskog poziva

-kad dostigne iznos od 40€ za usluge prenosa podataka za obračunski period,

-obavjesti pretplatnika I privremeno isključi uslugu prenosa podataka ukoliko pretplatnik dostigne potrošnju u iznosu od 50€ za obračunski period.

Nakon isključenja usluge prenosa podataka operator omogućava pretplatniku da, slanjem SMS poruke ili pozivom na broj -coll centra, ponovo aktivira uslugu.

5.3.2. Dalje usaglašavanje zakonodavstva

<i>a) Donošenje Zakona o elektronskim komunikacijama</i>	<i>MIDiT</i>	<i>IV 2012</i>
<i>b) Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o elektronskih komunikacija u dijelu zaštite potrošača</i>	<i>MIDiT</i> <i>Agencija</i>	<i>II 2013</i>
<i>c) Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o poštanskim uslugama u dijelu zaštite potrošača</i>	<i>MIDiT</i> <i>Agencija</i>	<i>IV 2012</i>

Realizacija:

a) Zakon o elektronskim komunikacijama utvrđen je na Vlada u II kvartalu ove godine kao sto je predviđeno Programom rada Vlade i trenutno je u skupštinskoj proceduri, njegovo usvajanje se očekuje u III kvartalu ove godine.

b) Nakon donošenja Zakona o elektronskim komunikacijama donijeće se i odgovarajuća podzakonska akta.

c) Zakon o poštanskim uslugama, stupio je na snagu 08.12.2011.godine (“Sl.list Crne Gore”, br. 57/11). Ovim Zakonom uređuju se uslovi i način obavljanja univerzalne i drugih poštanskih usluga, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje poštanskih usluga.

Na osnovu nadležnosti koje proističu iz Zakona o poštanskim uslugama, Agencija je u toku 2012.godine donijela sledeća podzakonska akta:

1. Pravilnik o kriterijumima za utvrđivanje cijena za obavljanje univerzalne poštanske usluge (“Sl.list

Crne Gore”, br. 19/12);

2. Pravilnik o načinu vođenja odvojenog računovodstva i obračuna neto troškova univerzalnog poštanskog operatora (“Sl.list Crne Gore”, br. 23/12);
3. Pravilnik o vrsti i načinu dostavljanja podataka poštanskih operatora (“Sl.list Crne Gore”, br. 19/12);
4. Pravilnik o stručnom nadzoru u oblasti poštanskih usluga (“Sl.list Crne Gore”, br. 34/12);
5. Pravilnik o obliku i sadržaju ovlašćenja lica koja vrše stručni nadzor nad radom poštanskih operatora (“Sl.list Crne Gore”, br. 34/12).
6. Pravilnik o visini jednokratne i godišnje naknade za poštanske operatore (“Sl.list Crne Gore”, br. 57/12)

5.3.3 Podizanje nivoa svijesti korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga

a) Izrada brošura sa uputstvima za korisnike elektronskih komunikacionih usluga sa odgovarajućim sadržajima

Agencija/NVO

Kontinuirano

b) Informisanje potrošača o pravima i načinu ostvarivanja prava putem sredstava javnog informisanja (dnevna štampa, TV i radio emisije i putem veb stranice)

Agencija/NVO

Kontinuirano

Realizacija:

a) Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je uradila liflet »Prava korisnika elektronskih komunikacionih usluga« koji će se u junu mjesecu 2013.godine štampati u 60.000 primjeraka i distribuirati preko dnevne štampe. Isti liflet je urađen u saradnji sa NVO »ECOM« iz Podgorice. U lifletu je dat pregled prava korisnika elektronskih komunikacionih usluga i postupak zaštite prava, kroz pisani prigovor operatoru i žalbe koja se u odgovarajućim rokovima podnosi Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, na pristup, kvalitet usluga kao i na račun za pružene usluge.

b) Agencija je u kontinuitetu učestvovala u TV emisijama koje su se bavile pitanjima zaštite potrošača sa informacijama koje su iz nadležnosti Agencije a odnose se na zaštitu potrošača javnih komunikacionih usluga, a takođe je redovno, putem saopštenja u štampanim medijima davala informacije koje se tiču potrošača.

Agencija je na svom zvaničnom portalu otvorila adresu »Korisnici pitaju« na koji način je omogućila elektronsku komunikaciju sa korisnicima javnih usluga u ovoj oblasti .Na postavljena pitanja stručne službe Agencije su u najkraćem roku dostavljale tražene odgovore i instrukcije vezano za pokretanje postupka prigovora i žalbe. U istu svrhu Agencija je obezbjedila i direktan telefonski broj za neposrednu komunikaciju sa korisnicima.

Na zvaničnoj web stranici Agencije objavljeno je Uputstvo za korisnike elektronskih komunikacionih usluga koje sadrži pregled osnovnih prava korisnika usluga u ovoj oblasti kao i način i postupak ostvarivanja tih prava.Uputstvo sadrži i značajne adrese operatora cool centra i sl.

5.4.Komunalne usluge

5.4.1. Sprovođenje propisa koji uređuju komunalne usluge

<p><i>a) Obezbjedivanje pune primjene propisa u cilju ostvarivanja propisanog kvaliteta usluga</i></p>	<p><i>MORiT</i></p> <p><i>drugi nadležni državni organ</i></p> <p><i>ZOCG</i></p> <p><i>jedinice lokalne samouprave</i></p>	<p><i>Kontinuirano</i></p>
<p><i>b) Evidencije propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti</i></p>	<p><i>MORiT</i></p> <p><i>Uprava za inspekcijske poslove</i></p> <p><i>ZOCG</i></p> <p><i>Jedinice lokalne samouprave</i></p>	<p><i>Novembar, 2012.godina</i></p>
<p><i>c) Utvđivanje obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ove oblasti</i></p>	<p><i>MORiT</i></p> <p><i>Uprava za inspekcijske poslove</i></p> <p><i>ZOCG</i></p> <p><i>Jedinice lokalne samouprave</i></p>	<p><i>Oktobar, 2012.godina</i></p>
<p><i>d) Izvještaj o podacima iz nadzora iz ove oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)</i></p>	<p><i>Uprava za inspekcijske poslove</i></p> <p><i>ZOCG</i></p> <p><i>Jedinice lokalne samouprave</i></p>	<p><i>Polugodišnje/Godišnje</i></p>
<p><i>e) Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)</i></p>	<p><i>Uprava za inspekcijske poslove</i></p> <p><i>Jedinice lokalne samouprave</i></p>	<p><i>Kontinuirano</i></p>

Realizacija:

a) Kontinuirano se obezbjeđuje puna primjena propisa u cilju ostvarivanja propisanog kvaliteta usluga.

b) Uspostavljanje evidencije propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti, planiran je za 2014 godinu.

c) Utvrđen je obrazac za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom zakona u ovoj oblasti, revidiranje je planirano za 2014.godinu.

Konstatacija: nijesu dostavljeni podaci za tac. d) i e)		
5.4.2 Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)		
a)Zakon o kumunalnim djelatnostima	MORiT	IV Q 2012
- donošenje podzakonskih akata	MORiT ZOCG Jedinice lokalne samouprave	Rok propisan zakonom.
b)Zakon o regionalnom vodo snadbijevanju Crnogorskog primorja	MORiT	IV Q 2012
- donošenje podzakonskih akata	MORiT ZOCG Jedinice lokalne samouprave	Rok propisan zakonom.
c)Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o upravljanja otpadom	MORiT ZOCG Jedinice lokalne samouprave	IV Q 2012
Realizacija:		
a)Zakon o kumunalnim djelatnostima trenutno je u Vladinoj proceduri.		
b)Zakon o regionalnom vodo snadbijevanju Crnogorskog primorja u Vladinoj proceduri.		
c)Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o upravljanju otpadom planirano je za IV kvartal tekuće godine.		
5.4.3.Unapređenje komunalnih usluga u cilju zaštite životne sredine		
a)Izgradnja regionalnih sanitarnih deponija (Bar, Nikšić, Kotor, Berane, Pljevlja)	MORiT AZŽS ZOCG Jedinice lokalne samouprave	II Q 2013

<p>b) Uspostavljanje sistema upravljanja posebnim vrstama otpada (otpadne baterije i akumulatori, električna i elektronska oprema, ambalaža, vozila i automobilske gume)</p>	<p>MORIT AZŽS ZOCG Jedinice lokalne samouprave</p>	<p>II Q 2013</p>
<p>c) Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i rekonstrukcija i proširenje kanalizacionih mreža (Bar, Herceg Novi, Tivat, Kotor, Ulcinj, Cetinje, Nikšić, Bijelo Polje, Berane, Plav, Pljevlja, Žabljak, Plužine)</p>	<p>MORIT AZŽS ZOCG Jedinice lokalne samouprave</p>	<p>II Q 2013</p>
<p>d) Povećanje kapaciteta u oblasti zaštite životne sredine poboljšanjem upravljanja otpadom u Crnoj Gori.</p>	<p>MORIT AZŽS ZOCG Jedinice lokalne samouprave</p>	<p>II Q 2013</p>

Realizacija:

a) Izgradnja regionalnih sanitarnih deponija:

Opština Bar i Ulcinj- su izgradile sanitarne deponije na lokaciji „Možura“. Deponija je počela sa radom u junu mjesecu 2012. godine i dobila je upotrebnu i integrisanu dozvolu za rad.

Opština Kotor- u toku su aktivnosti na izgradnji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u saradnji sa opštinom Tivat i proširenje kanalizacione mreže.

Opština Bijelo Polje- s obzirom da je u izradi Prostorni plan Opštine, Radna grupa opštine Bijelo Polje će dati prijedlog obradivaču PUP-a na razmatranje više lokacija za regionalnu deponiju komunalnog otpada i to za Opštine: Bijelo Polje, Mojkovac i Kolašin. Po ocjeni komisije najpovoljnija lokacija je Čelinska kosa 2 i ista se pominje u Studiji izvodljivosti koja se odnosi na Čelinsku kosu. Odlukom Skupštine Opštine Bijelo Polje utvrđena je lokacija „Biokovac-Kumanica“ KO Dobrakovo za privremeno skladištenje komunalnog otpada-najduže do 31.12.2016. godine.

Prijestonicu Cetinje- kao korisnika i investitora u toku prošle godine je pripremljen Projektni zadatak: „Analiza načina sakupljanja, transporta i odlaganja otpada iz Prijestonice Cetinje“ i priprema idejnog rješenja i tenderske dokumentacije za rehabilitaciju odlagališta „Vrtijeljka“, kao Komponenta F Infrastrukturnog projekta Zapadnog Balkana (WB4-MNE-ENV-12). Konsultant koji je ugovorom obavezan da sprovede radove opisane u Projektnom zadatku je COWI IPF, sa kojim Prijestonica u realizaciji ovog Projektnog zadatka ostvaruje komunikaciju uz pomoć PROCON-a koji je takođe korisnik Projektnog zadatka.

Opština Danilovgrad- je 2010. godine usvojila Plan upravljanja otpatom kojim je preciziran način odlaganja, sakupljanja i tretmana posebnim vrstama otpada. JP „Komunalno“ Danilovgrad planira da tokom naredne godinu dana izgradi reciklažno dvorište čime će biti stvoreni uslovi za selektivno sakupljanje i skladištenje posebnih vrsta otpada.

Opština Pljevlja- za regionalnu sanitarnu deponiju za Pljevlja i Žabljak u ranijem periodu izvršenje izbor lokacije a trenutno je u toku izrada studije izvodljivosti i procjene za zaštitu životne sredine. Opština Pljevlja aktivno učestvuje u davanjima komentara i sugestija obrađivačima studija Prokon i COWI, aktivnosti su u toku.

Opština Berane- za izgradnju regionalne sanitarne deponije "Vasove vode" je urađena projektno tehnička dokumentacija i Elaborat ekspertize o podobnosti lokacije. Kako je istekla važnost ekološke saglasnosti u toku je postupak izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu .

Opština Šavnik- zajedno sa opštinama Nikšić i Plužine učestvuju u realizaciji Projekta izgradnje regionalne deponije u Nikšiću.

Opština Herceg Novi- u komunalnoj djelatnosti u drugoj polovini 2012.godine,započet je proekat rekonstrukcije kanalizacione i vodovodne mreže na teritoriji opštine Herceg Novi a 01.07.2013.godine,počinje se sa izgradnjom fabrike za preradu otpadnih voda u Meljinama.Ova investicija se realizuje kroz zajedničku saradnju Vlade Crne Gore,Opštine Herceg Novi i KFW Banke, a vrijednost iste je 18.500.000,00e.

b) Uspostavljanje sistema upravljanja posebnim vrstama otpada:

Glavni grad Podgorica- donijet je Koncesioni akt o upravljanju posebnim vrstama otpada (otpadne materije i akumulatori, električna i elektronska oprema, ambalaža, vozila i automobilske gume), na osnovu kojeg će se pripremiti tenderska dokumentacija i odabrati koncesionar za upravljanje posebnim vrstama otpada. Nadležno Ministarstvo treba da raspiše javni poziv.

Opština Kotor- aktivnosti su sastavni dio Strateškog plana Opštine Kotor za period 2013-2017.godine

Opština Bijelo Polje- dat je zadatak Ministarstvu održivog razvoja i turizma i jedinicama lokalne samouprave da uspostave sistem upravljanja posebnim vrstama otpada (otpadne: baterije i akumulatori, električna i elektronska oprema, ambalaža, vozila i automobilske gume).

Opština Danilovgrad- usvojila Plan upravljanja otpadom kojim je preciziran način odlaganja, sakupljanja i tretmana posebnim vrstama otpada. JP „Komunalno“ Danilovgrad planira da tokom naredne godinu dana izgradi reciklažno dvorište čime će biti stvoreni uslovi za selektivno sakupljanje i skladištenje posebnih vrsta otpada.

Opština Žabljak- urađen Plan upravljanja otpadom za opštinu Žabljak (2010.-2014.).

c) Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i rekonstrukcija i proširenje kanizacionih mreža:

Glavni Grad Podgorica -na sanitarnoj deponiji „Livade“ raspisan je tender za izgradnju Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda sa deponije.

Opština Bar- je sproveda aktivnosti na realizaciji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na lokaciji „Voluica“je u toku. Raspisan je tender bilo je otvaranje ponude i uz poštovanje planirane dinamike početak radova treba očekivati odmah po završetku turističke sezone.

Opština Kotor- nakon završetka postupka u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama pristupit će izgradnji

postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Opština Bijelo Polje- preduzima aktivnosti radi izgradnje i rekonstrukcije postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i proširenje kanizacionih mreža.. Za realizaciju prve faze ovog projekta Opština Bijelo Polje je dobila bezpovratna sredstva IPA 2011 od Delegacije EU u Crnoj Gori u iznosu od 5.500.000,00 eura.Preostali dio investicije je kreditno zaduženje.

Prijestonica Cetinje- s obzirom na dugogodišnji problem odvođenja otpadnih voda sa područja Prijestonice Cetinje, ušlo se u izradu Projekta izgradnje Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže Cetinja.

Za realizaciju projekta planiraju se sredstava iz potpisanog finansijskog ugovora države Crne Gore i Evropske investicione banke (finansijski ugovor „Projekat za vodosnabdijevanje i tretman otpadnih voda u Crnoj Gori“), kao i dijelom obezbjeđena sredstva kroz EC programa podrške (IPA, IPF Technical Assistance i IPF Municipal Window). .

Opština Danilovgrad- shodno „Infrastrukturnom projektu Danilovgrad: rehabilitacija i proširenje vodovodne mreže, rehabilitacija kanalizacione mreže i izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda“, objavljen je tender za odabir izvođača radova na objektima vodosnabdijevanja, a u završnoj fazi je izrada tendera za kanalisanje otpadnih voda i postrojenja za prečišćavanje, što je u skladu sa procedurom Evropske banke za obnovu i razvoj.

Opština Pljevlja -vezano za postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda u toku 2013 godine raspisan je tender , izvršeno otvaranje ponuda 07.04.2013 god i u toku su dalje aktivnosti.

Opština Berane- je preduzela aktivnosti na izgradnji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Urađen je idejni projekat za prečišćivač otpadnih voda i trase . Idejni projekat je na reviziji.Urađen je Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu za postrojenje i dobijena je ekološka saglasnost,ugovoren je glavni projekat trase .

Opština Šavnik -Strateškim Planom opštine je predviđeno je izgradnja kolektora za prečišćavanje otpadnih voda i očekuje se realizacija tih proekata.

Opština Tivat i Opština Kotor- su potpisale sporazum o zajedničkoj izgradnji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. U Opštini Tivat je u toku izgradnja treće faze kanalizacije.

Opština Žabljak- utvrđena lokacija za zajedničku deponiju za Opštine Pljevlja i Žabljak na području Opštine Pljevlja.Donešena Odluka o utvrđivanju lokacije za privremeno skladištenje komunalnog otpada.U toku izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Opština Plužine- realizuje aktivnosti na izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u naselju Plužine se rešava kroz ukupne obaveze Elektroprivredom Crne Gore prema Opštini Plužine. Rok za realizaciju ove aktivnosti je u sklopu svih ostalih u periodu 2010 – 2014 godine.

d) Povećanje kapaciteta u oblasti zaštite životne sredine poboljšanjem upravljanja otpadom u Crnoj Gori:

Glavni grad Podgorica - aktivnosti izgradnje drugog reciklažnog dvorišta na teritoriji Glavnog grada – Podgorice su u toku. Na sanitarnoj deponiji „Livade“ raspisan je tender za izgradnju Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda sa deponije. Aktivnosti nabavke baklje većeg kapaciteta u cilju boljeg tretmana bio gasa sa sanitarne kade na deponiji „Livade“ su u toku. Započeti su radovi na izgradnji III sanitarne kade na deponiji „Livade“.

Opština Berane - ima važeći Plan upravljanja otpadom do 01.01.2014.godine , a proizvođači otpada u zavisnosti od količine i vrste otpada donose svoje planove upravljanja otpadom i dostavljaju ih nadležnom državnom ili lokalnom organu na davanje saglasnosti.

Opština Šavnik - u cilju poboljšanja upravljanja otpadom lokalna samouprava je sprovedla niz mjere u saradnji sa resornim ministarstvom za rješavanje imovinsko pravnih odnosa u cilju uređenja privremenog odlagališta otpada.

Opština Tivat - preduzima mjere na organizacionom i tehničkom poboljšanju JPKomunalno u čijoj je nadležnosti djelatnost upravljanja čvrstim otpadom ;

5.4.4. Podizanje nivoa ekološke svijesti potrošača

a)Sprovedjenje pravilnika kojim se regulišu pitanja odlaganja otpada, koji nastaje prilikom rekonstrukcije i adaptacije objekata.	MORIT Jedinice lokalne samouprave	Kontinuirano
b)U prigradskim naseljima definisati način ustanovitii termine odvoza smeća, a naročito baštinskog materijala i drugog kabastog otpada.	Jedinice lokalne samouprave	IV Q 2012
c)Edukacija za različite ciljne grupe o potrebi upravljanja otpadom u skladu sa zakonom.	MORIT AZŽS ZOCC Jedinice lokalne samouprave	Kontinuirano

Realizacija:

a)Sprovedenje pravilnika kojim se regulišu pitanja odlaganja otpada, koji nastaje prilikom rekonstrukcije i adaptacije objekata:

Opština Bar- zbog nedovoljno jasno definisanog zakonskog objašnjenja oko nadležnosti za postupanje sa građevinskim otpadom koji se vodi kao posebna vrsta otpada još nije definisana lokacija za odlaganje ove vrste otpada na teritoriji Opštine Bar kao ni uslovi i postrojenje za obradu ovakve vrste otpada.Komunalna policija opštine Bar shodno zakonu o upravljanja otpadom ima nadležnosti za vršenje inspekcijskog nadzora i kontrole. Inspekcijaska kontrola se konstantno vrši.

Opština Tivat- odnosno Komunalna policija i Javno Komunalno preduzeće obezbjeđuju doslednu primjenu propisa o odlaganju otpada koji nastaje prilikom rekonstrukcije i adaptacije objekata.

Opština Mojkovac- otpad koji nastaje prilikom rekonstrukcije i adaptacije objekata –, odlaže na posebnoj „Zoni 2“ na privremenom skladištu otpada, čije su granice definisane u grafičkom prilogu Odluke o načinu privremenog skladištenja komunalnog otpada i uslovima zaštite životne sredine i zdravlja ljudi.

b)Aktivnosti na definisanju načina i termina odvoza smeća u prigradskim naseljima, a naročito baštinskog materijala i drugog kabastog otpada:

Glavni Grad Podgorica -sa naznačenih lokacija JP „Čistoća“ u određenim vremenskim intervalima vrši sakupljanje i odvoz biljnog i kabastog otpada.

Opština Bar- odlukom komunalnog uređenja grada propisano je da će kućni otpad iz stanova iznosi se u plastičnim kesama koje moraju diti zatvoreni u vremenu koji će biti utvrđen „Lokalnim planom upravljanja otpadom. JP“Komunalne djelatnosti“ Bar je definisao vremenski okvir za odnošenje biorazgradivog otpada po pozivu građana.

Opština Kotor- utvrđivanje načina i termina odvoza smeća u prigradskim naseljima, naročito baštinskog materijala i drugog kabastog otpada, u skladu sa programom rada SO Kotor za 2013. godinu predviđeno je za četvrti kvartal 2013. godine.

Opština Pljevlja-u pogledu povećanja kapaciteta i poboljšanja upravljanja otpadom izvršena

djelimična sanacija nelegalnog odlagališta komunalnog otpada na Jagnjilu, i u toku su aktivnosti na proširenju teritorije sa koje se sakuplja i odvozi komunalni otpad pa je tako tokom 2013 godine postavljeno oko 20 kontejnera za prikupljanje otpada u prigradskim naseljima i pored regionalnih puteva.

Opština Šavnik- prigradska naselja su oko 70 % snabdjevena kontejnerima za sakupljanje otpada odnosno vrši se uredno odvoženje smeća po utvrđenom rasporedu. Opština Šavnik je formirala komunalnu policiju koja se stara o primjeni propisa kao i ostalim pitanjima iz nadležnosti a vezanih za ovu oblast.

Opština Mojkovac- privremeno skladište komunalnog otpada uređeno shodno članu 78 Zakona o upravljanju otpadom - Donešena je Odluka o načinu privremenog skladištenja komunalnog otpada i uslovima zaštite životne sredine i zdravlja ljudi. U toku je prikupljanje podataka za izradu Lokalnog plana upravljanja otpadom. JKP Gradac je utvrdilo način i termine odvoza smeća i baštenskog materijala.

Opština Tivat- Javno Komunalno Preduzeće Tivat je Programom rada utvrdila način i termin odvoza smeća i drugog kabastog otpada sa područja grada i prigradskih naselja

Opština Plužine- JKP Plužine svakodnevno prikuplja komunalni otpad sa namjenskim vozilom sa područja gradskog i prigradskih naselja Plužina dok na seoskom području ova aktivnost je sezonskog karaktera. U 2012. godini je prikupljeno 645 tona komunalnog otpada i odloženo na privremeno odlagalište „Mislav do“ u Nikšiću.

c) Edukacija za različite ciljne grupe o potrebi upravljanja otpadom u skladu sa zakonom:

Glavni grad Podgorica- u cilju podizanja nivoa ekološke svijesti potrošača, predstavnici jedinice lokalne samouprave su učestvovali u projektima zaštite životne sredine, u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, Agencijom za zaštitu životne sredine i nevladinim organizacijama.

Opština Bar - u toku izvještajnog perioda Sekretarijat je vršio aktivnosti podizanja svijesti selektivnog odlaganja otpada kod predškolske i školske djece u cilju podizanja svijesti odvajanja iskoristljivih frakcija otpada koji se mogu ponovo koristiti kao sekundarna sirovina za proizvodnju istog ili negog drugog proizvoda.

Opština Bijelo Polje – Predlogom plana upravljanja otpadom predviđena je aktivnost na podizanju nivoa ekološke svijesti potrošača.

Opština Danilovgrad- Plan upravljanja otpadom opštine Danilovgrad je predvidio donošenje programa za podizanje ekološke svijesti građana u cilju održivog odlaganja otpada. Pomenuti program još uvijek nije urađen ali je u toku implementacija projekta „Unapređenje upravljanja otpadom u opštini Danilovgrad“ kojim je predviđen niz aktivnosti u cilju podizanja svijesti građana radi pravilnog odlaganja otpada.

Opština Pljevlja -u toku je realizacija CLEAN projekta prekogranične saradnje , jačanje kapaciteta JKP kroz nabavku opreme koji se realizuje u saradnji lokalnih uprava, javnih komunalnih preduzeća i FORS Montenegro. U sklopu ovog projekta vršena je edukacija stanovništva kroz sastanke u školama i na nivou mjesnih zajednica, a u toku su aktivnosti vezane za nabavku opreme (raspisan tender kod FORS Montenegra i opštine Nikšić kao vodećeg aplikanta u realizaciji projekta). Nabavka opreme je u vrijednosti od 24.000€

Opština Berane- u tom smislu sprovela je nekoliko edukativnih projekata sa djecom predškolskog i školskog uzrasta - dvije osnovne škole :”Selektivno upravljanje otpadom”;”Najmlađi najbolje uče”; ”Zajedno za prirodu”; ”Selektivno prikupljanje otpada”, itd.

Opština Mojkovac- Organizovana jedna radionica sa učenicima osmog i devetog razreda Osnovne škole na temu Zaštita prirode i upravljanje komunalnim otpadom. Planira se organizovanje više

radionica u okviru Projekta „Sačuvajmo naše rijeke“.

Opština Tivat- preko nadležnog organa , Zelenog Tima i Javno Komunaln preduzeća,kontinuirano sprovede edukativne programe za različite ciljne grupe o potrebi upravljanja otpadom pogotovo striktnog poštovanja selektivnog prikupljanja otpada.

Opština Plužine- o pitanjima načina odlaganja različitih vrsta otpada iz domaćinstva građane informisu putem: oglasnih tabli, dostavom brošura, pamfleta i neposredno kod nadležne službe u Komunalnom preduzeću Plužina.

5.4.5. Donošenje planova upravljanja otpadom proizvođača otpada u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom i planom upravljanja otpadom opštine na čijoj teritoriji nastaje otpad.	Proizvođači otpada Jedinice lokalne samouprave	II Q 2013
--	---	-----------

Realizacija:

Glavni grad Podgorica- donijela je Plan upravljanja otpadom za period 2008 – 2012. godine, a novi lokalni Plan upravljanja otpadom za prostor Glavnog grada će shodno Zakonu o upravljanju otpadom biti urađen kada se donese novi državni plan upravljanja otpadom.

Opština Bar- u 2012.godini, Sekretarijat je dao 12 mišljenja na Plan upravljanja otpadom od proizvođača otpada. Sekretarijat nema nadležnost da donese planove upravljanja otpadom proizvođača otpada.

Opština Kotor- proizvođači otpada i Opština Kotor donose planove upravljanja otpadom proizvođača otpada (mišljenje) u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom I Planom upravljanja otpadom Opštine Kotor.

Opština Mojkovac- nema proizvođača otpada koji su, po Zakonu o upravljanju otpadom, dužni da donose Planove upravljanja otpadom

Opština Tivat- Sekretarijat komunalno stambene poslove i saobraćaj sprovodi mjere i aktivnosti na donošenju planova kod subjekata koji su na osnovu Zakona i planova u obavezi da donesu te planove. Novim Planom upravljanja otpadom te obaveze će biti eksplicitno naglašene.

Opština Plužine- tokom 2012. godine date su dvije saglasnosti ovlaštenim sakupljačima otpada i to: na sakupljanje i transport **opasnog otpada**-mulj i talog od nafte i naftinog derivata (benzin, dizel, mazut, lož ulje, plin)i zauljane krpe za brisanje i rukavice i sakupljanje i transport **neopasnog otpada** na teritoriji opštine Plužine u saradnji sa Javnim Komunalnim Preduzećem iz Plužina.

5.5. Stanovanje

5.5.1. Sprovođenje propisa o legalizaciji objekata, o stanovanju i održavanju stambenih zgrada

a) Sprovođenje Akcionog plana za pretvaranje neformalnih naselja u formalna i regularizaciju objekata sa posebnim akcentom na seizmičke izazove u skladu sa zakonom.	MORiT ZOCG Jedinice lokalne samouprave	IV Q 2012 do završetka procesa
b) Evidencije propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti	MORiT Nadležne inspekcije	Novembar,2012.godina
c) Utvrđivanje obrazaca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ove oblasti	MORiT Nadležne inspekcije	Oktobar, 2012.godina

<i>d) Izvještaj o podacima iz nadzora iz ove oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Nadležne inspekcije</i>	<i>Polugodišnje/godišnje</i>
<i>e) Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Nadležne inspekcije</i>	<i>Kontinuirano</i>
<p>Realizacija: a) Sprovode se aktivnosti Akcionog plana, u skupštinskoj proceduri je Predlog zakona o legalizaciji neformalnih objekata. U fazi pripreme su dva pravilnika. Aktivnosti obuke službenika koji će raditi na procesu legalizacije neformalnih objekata, komunikacione kampanje i uspostavljanja softvera koji će uvezati podatke iz katastra, opština i Ministarstva, realizovat će se kroz realokaciju sredstava sa IPA 2013 projekta „Poboljšanje statističkih kapaciteta i obezbjeđenje ekonomske i socijalne statistike“ za potrebe projekta „Legalizacije neformalnih objekata u Crnoj Gori“)</p> <p>Konstatacija: nijesu dostavljeni podaci za b),c),d) i e).</p>		
5.5.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih propisa)		
<i>a) Donošenje Zakona o socijalnom stanovanju</i>	<i>MORiT</i>	<i>IV Q 2012</i>
<i>b) Donošenje podzakonskih akata za primjenu Zakona o legalizaciji neformalnih objekata</i>	<i>MORiT</i>	<i>IV Q 2012</i>
<p>Realizacija: a) Predlog Zakona o socijalnom stanovanju utvrđen je na sjednici Vlade Crne Gore u I kvartalu 2013. godine. Trenutno je u skupštinskoj proceduri.</p> <p>b) Zakon o legalizaciji neformalnih objekata trenutno je u skupštinskoj proceduri, podzakonska akata donijeće se u roku predviđen Zakonom.</p>		
5.5.3. Informisanje i edukacija građana o pravima iz oblasti stanovanja		
<i>a) sprovođenje javne kampanje o procedurama za legalizaciju objekata radi podizanja svijesti i upoznavanja građana sa osnovnim ciljem projekta tj. kroz adekvatnu i pozitivnu kampanju objasniti ciljnoj grupi proces, mogućnosti i benefite učešća u projektu- legalizacije neformalnih objekata.</i>	<i>MORiT</i> <i>ZOCG</i> <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>Januar-jun, 2013</i>

<p><i>b) podizanje svijesti građana o obavezama i pravima iz oblasti stanovanja, putem edukacije i informisanja stanara o njihovim pravima i obavezama na području stanovanja</i></p>	<p>MORiT ZOCG Jedinice lokalne samouprave</p>	<p><i>Kontinuirano</i></p>
<p><i>c) sprovođenje treninga i radionica u cilju podizanja svijesti u energetskej efikasnosti u stanovanju.</i></p>	<p>MORiT ME ZOCG Jedinice lokalne samouprave</p>	<p><i>II Q 2013</i></p>
<p><i>d) sprovođenje treninga i radionica u cilju podizanja svijesti u socijalnom stanovanju</i></p>	<p>MORiT Jedinice lokalne samouprave</p>	<p><i>I Q 2013 - IV Q 2013</i></p>

Realizacija:

a) Sprovođenje javne kampanje o procedurama za legalizaciju objekata odložena je dok se ne obezbijede finansijska sredstva, koja se planiraju iz IPA programa kroz realokaciju sredstava sa IPA 2013 projekta „Poboljšanje statističkih kapaciteta i obezbjeđenje ekonomske i socijalne statistike“ za potrebe projekta „Legalizacije neformalnih objekata u Crnoj Gori“.

b) Podizanje svijesti građana o obavezama i pravima iz oblasti stanovanja, putem edukacije i informisanja stanara o njihovim pravima i obavezama na području stanovanja:

Glavni grad Podgorica i Opštine Tivat, Kotor, Bar, Bijelo Polje, Pljevlja, Berane- kontinuirano sprovode aktivnosti na podizanju svijesti građana o obavezama i pravima iz oblasti stanovanja.

Prijestonica Cetinje- preduzete su dalje aktivnosti u odnosu na ovu oblasti i dalju angažovanost na obavještanju građana o obavezi formiranja skupštine stanara i njihovim pravima i obavezama na području stanovanja. Takođe u pripremi je i Predlog Odluke iz oblasti stanovanja.

Opština Budva- u toku je izrada Odluke o kućnom redu u stambenim zgradama, kao i obilježavanje ulica i stambenih zgrada, a nakon toga izvršiće se evidentiranje stanova.

Opština Danilovgrad- izvršila je sanaciju nekoliko objekata u svom vlasništvu i ustupila objekte za smještaj porodica lošeg imovnog stanja. Takođe, vezano za aktivnosti na održavanju stambenog fonda, odnosno fasada stambenih zgrada, izdvajana su značajna sredstva iz budžeta opštine.

Opština Herceg Novi je preko Zajednice opština Crne Gore 2012.godine podnijela inicijativu Vladi Crne Gore, odnosno resornom ministarstvu održivog razvoja i turizma za izmjenom odredaba Zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada u dijelu koji se odnosi na inspekcijski nadzor. Naime, prema sadašnjim odredbama zakona nadzor nad sprovođenjem istog vrši inspekcija za stanovanje čije je sjedište u Podgorici a predloženo je da se navedena nadležnost prenese na lokalnu samoupravu tj. Komunalnu policiju. Trenutno je u proceduri donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada koji će na kvalitetan način riješiti ovo pitanje a naročito probleme vezane za formiranje organa u stambenim zgradama (Upravnik i Skupštine stanara).

Opština Žabljak,realizuje aktivnosti da građani budu upoznati sa Zakonom o stanovanju i održavanju stambenih zgrada i Zakonom o svojinsko-pravnim odnosima i njihovim pravima i obavezama u vezi sa primjenom pomenutih zakona.

Opština Plužine U realizaciji projekta 1 000 + stanova koji se realizuje u Plužinama sa ukupno 58 stambenih jedinica Opština Plužine učestvuje u finansiranju sa 30%. Investicija će biti završena do kraja 2013. godine po podacima investitora i izvođača radova.Stambena zgrada prosvete sa ukupno 12 stambenih jedinica koja je realizovana kroz program Stambene zadruge „ Solidarno"je završena i krajem 2012. godine je počelo useljenje stanara.

c) Sprovedenje treninga i radionica u cilju podizanja svijesti u socijalnom stanovanju realizovaće se sa komunikacionom kampanjom.

d)Predlog zakona o socijalnom stanovanju je u skupštinskoj proceduri.

5.5.4. Jačanje kapaciteta

a) za pretvaranje neformalnih naselja u formalna i regularizaciju objekata sa posebnim akcentom na seizmičke izazove.	MORIT	I Q 2013
	ZOCG	
	Jedinice lokalne samouprave	

Konstatacija:

a) Sprovedenje treninga i radionica u skladu sa Akcionim planom planiraju se kroz realokaciju sredstava IPA 2013 projekta „Poboljšanje statističkih kapaciteta i obezbjeđenje ekonomske i socijalne statistike“ za potrebe projekta „Legalizacije neformalnih objekata u Crnoj Gori“.

5.6. Zaštita prava putnika u prevozu

5.6.1. Sprovedenje propisa koji uređuju područje prevoza putnika (avio saobraćaj, željeznički, drumski i pomorski saobraćaj)

a) Obezbjeđivanje pune primjene propisa u cilju ostvarivanja propisanog kvaliteta usluga	MSP Jedinice lokalne samouprave	Kontinuirano
b) Evidencije propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti	MSP Jedinice lokalne samouprave	Novembar, 2012
c) Utvđivanje obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ove oblasti	MSP Jedinice lokalne samouprave	Oktobar, 2012
d) Izvještaj o podacima iz nadzora iz ove oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)	Nadležne inspekcije	Polugodišnje/godišnje

<i>e)Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Nadležne inspekcije</i>	<i>Kontinuirano</i>
<p>Realizacija:</p> <p>a) Kontinuirano se obezbjeđuje puna primjene propisa u cilju ostvarivanja propisanog kvaliteta usluga kontinuirano se sprovodi.</p> <p>b)Evidencija propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti planirana je za novembar tekuće godine.</p> <p>c)Utvrđivanje obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ove oblasti predviđeno je za oktobar tekuće godine.</p> <p>d)i) e) U 2012. godini, na nivou Ministarstva vršeni su preventivni inspekcijski pregledi i pregledi po prijavi stranaka, od čega:</p> <p>Inspekcija sigurnosti plovidbe- u 2012. godini, izvršeno je ukupno 1189 inspekcijskih pregleda, prvostepenih upravnih predmeta po zahtjevu stranaka i po službenoj dužnosti: 181 rješenje donijeto, 181 izvršeno, 172 izrečeno i izvršeno mandatnih kazni, 1189 kontrola izvršeno i 1008 kontrola pri kojima rješenje nije donešeno.</p> <p>Inspekcija za drumski saobraćaj- u 2012. godini izvršeno je ukupno 148 preventivnih inspekcijskih pregleda i pregleda po prijavi stranaka: 71 donijeto rješenje i izvršeno,izrečeno i izvršeno mandatnih kazni 365, 148 kontrola i 77 kontrola nakon kojih nije bilo potrebno donositi rješenje.</p> <p>Inspekcija za državne puteve- u 2012. Godini, izvršeno je ukupno 163 preventivnih inspekcijskih pregleda i pregleda po prijavi stranaka, od čega: 16 donijetih rješenja i izvršeno,spovedeno 163kontrola i 147 kontrola nakon kojih nije bilo potrebno donositi rješenje.</p> <p>Inspekcija u željezničkom saobraćaju- u 2012 godini izvršeno je ukupno 32 preventivnih inspekcijskih pregleda i pregleda po prijavi stranaka, dok je 8 predmeta preneseno iz 2011. godine, i to: 13 donijetih rješenja, 13 neizvršenih rješenja i 32 kontrole.</p> <p>Iz oblasti inspekcijskog vršenja nadzora u željezničkom saobraćaju, neizvršena rješenja u 2012. godini su: za dva rješenja čiji rok ističe u 2013. godini i tri rješenja koja se odnose na nelegalno izgrađene objekte u blizini željezničkih pruga koji nijesu dobrovoljno porušeni od strane investitora.</p> <p>Inspekcija za vazdušni saobraćaj- poslove inspekcije vazdušnog saobraćaja obavljao je jedan ovlašćeni inspektor za vazdušni saobraćaj u skladu sa Zakonom o inspekcijskom nadzoru, Zakonom o vazdušnom saobraćaju, i drugim propisima.</p> <p>U prvostepenom upravnom postupku, u Ministarstvu za 2012. godinu, podnijeto je 64 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, koji su riješeni na sljedeći način: 64 podnesena zahtjeva, 8 postupaka u toku,28 usvojenih zahtjeva, 20 odbijenih zahtjeva, 7 odbačenih zahtjeva ,1 proslijeđen, 11 podnesenih tužbi,6 usvojenih tužbi,1 odbijena tužba i 4 nedoneše presude.</p> <p>U drugostepenom upravnom postupku, u Ministarstvu za 2012. godinu, podnijeto je 55 žalbi na rješenja prvostepenih organa, koje su riješene na sljedeći način: 55 riješenih žalbi,1 postupaka u toku,9 usvojenih žalbi,37 odbijenih žalbi,8 odbačenih žalbi,1 proslijeđena na nadležnost,22 podnesene tužbe,1 usvojena tužba i 21 nedonešena presuda.</p>		
<p>5.6.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)</p>		

a) <i>Donošenje Zakona o moru, lukama, jahtama, raftingu</i>	<i>MSP i ostali nadležni organi</i>	<i>II Q 2013</i>
b) <i>Donošenje podzakonskih akata za primjenu Zakona o ugovornim odnosima u željezničkom saobraćaju.</i>	<i>MSP i ostali nadležni organi</i>	<i>II Q 2013</i>
<p>Konstatacija:</p> <p>a) U ovoj oblasti, donešeni su Zakon o moru („Sl. list CG“, br. 17/07, 6/08 i 40/11), Zakon o lukama („Sl. list CG“, br. 51/08 i 27/13), Zakon o jahtama („Sl. list CG“, br. 40/07 i 40/11), Zakon o raftingu („Sl. list CG“, br. 53/11). Trenutno nijesu planirane njihove izmjene i dopune.</p> <p>b) Podzakonska akata za primjenu Zakona o ugovornim odnosima u željezničkom saobraćaju predviđena su za IV kvartal 2014. godine.</p>		
<p>5.6.3. Informisanje korisnika usluga u prevozu o njihovim pravima</p>	<p><i>MSP</i></p> <p><i>NVO</i></p> <p><i>i ostali nadležni organi</i></p>	<p><i>Kontinuirano</i></p>
<p>Realizacija:</p> <p>Ministarstvo saobraćaja i pomorstva (MSiP) i jedinice lokalne samouprave preduzimaju mjere na zaštiti prava potrošača na području prevoza putnika, posebno u dijelu nadležnosti lokalne samouprave, u skladu sa Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju, Zakonom o ugovornom prevozu u drumskom saobraćaju, kao i aktima lokalnih samouprava (Odluke o prevozu u drumskom saobraćaju, Odluka o javnom prevozu, gradskom, prigradskom i linijskom saobraćaju, Odluka o taksi prevozu i dr.)</p> <p>Glavni grad Podgorica, Opština Kotor i Opština Žabljak - u sprovođenju i realizacije Plana aktivnosti na podizanju nivoa zaštite potrošača u jedinicama lokalne samouprave u dijelu zaštite prava potrošača na području prevoza putnika u linijskom gradskom i prigradskom drumskom saobraćaju i auto-taxi prevozu na teritoriji Opštine od strane lokalne samouprave preduzimaju sve mjere utvrđene važećim propisima a s ciljem zaštite prava potrošača.</p> <p>Opština Bar - u dijelu zaštite prava potrošača na području prevoza putnika u linijskom gradskom i prigradskom drumskom saobraćaju sprovodi kontinuiranu kontrolu. U dijelu zaštite korisnika prevoza auto taksi prevozom, imenovana je komisija s ciljem ocjene potrebnog broja auto-taksi prevoznika i potrebnog broja taksi stajališta na teritoriji Opštine. Takođe i prema auto-taksi prevoznicima vrši se stalna kontrola u pogledu ispunjavanja uslova utvrđenim Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju i Odlukom o gradskom i prigradskom saobraćaju i auto-taksi prevozu s ciljem zaštite potrošača.</p> <p>Opština Bijelo Polje - je shodno Zakonu o prevozu putnika u drumskom saobraćaju, Odluci o uslovima, organizaciji i načinu obavljanja linijskog prevoza u gradskom i prigradskom saobraćaju i Odluci o uslovima, organizaciji i načinu obavljanja auto-taksi prevoza na teritoriji opštine Bijelo Polje, preko svojih organa – Sekretarijata za preduzetništvo i ekonomski razvoj, a zatim Sekretarijata za stambeno-komunalne poslove i saobraćaj, kao i Komunalne policije, odnosno Saobraćajne inspekcije uspjela da uspostavi dosta reda i zakonitosti u ovoj oblasti.</p> <p>Prijestonica Cetinje - usvojena je nova Odluka o saobraćaju, a u pripremi je Odluka o parking prostorima. Razmatra se mogućnost da se određene saobraćajne površine i prostori zatvore trajno ili privremeno i po mogućnosti pretvore u parking zone.</p>		

Opština Budva- na planu podizanja nivoa bezbjednosti saobraćaja na teritoriji opštine Budva Sekretarijat je na području centra grada implementirao modernu metodu označavanja saobraćajne signalizacije. U prvom redu misli se na specifično obojene pješačke prelaze (plavo-bijele zebre), platforme, markere, usporivače brzine, kao i prateću vertikalnu signalizaciju koje zajedno doprinose značajnom umanjenju broja saobraćajnih nezgoda (vrši se monitoring istih). Druga faza projekta povećanja bezbjednosti saobraćaja biće realizovana tokom mjeseca septembra i odnosiće se na zone škola. U pripremi je i izrada saobraćajnog poligona za obuku učenika.

Opština Pljevlja- u oblasti koja uređuje prevoz putnika opština Pljevlja je raspisala javni poziv za linijski prevoz putnika u gradskom i prigradskom saobraćaju. U toku je postupak podnošenja zahtjeva a uslediće otvaranje ponuda i izbor vršioca usluge.

Opština Berane- na planu unapređenja i zaštite prava potrošača na području prevoza putnika, jedinica lokalne samouprave donijela je sledeće odluke: Odluku o gradskom i prigradskom linijskom prevozu putnika, Odluku o auto-taksi prevozu, Odluku o regulisanju saobraćaja na teritoriji opštine Berane.

Opština Šavnik- je usvojila odluku o gradskom i prigradskom linijskom prevozu putnika u toku je izrada Plana linije kao i druge aktivnosti u cilju uvođenja prigradskih linija.

Opština Herceg Novi- sprovodi aktivnosti na postavljenju silaznih rampi za lica sa posebnim potrebama u Igalu na dionici od Vile Galeb do I faze Instituta dr. Simo Milošević. Plan je da se do kraja godine realizuje Projekat prilagođavanja saobraćajne infrastrukture potrebama licima sa invaliditetom od Igala do centra Herceg Novog uključujući i Stari grad, kao i najvažnije državne i lokalne institucije.

Opština Plužine- donijela je Odluku o organizovanju lokalnog saobraćaja u Opštini Plužine. U sklopu iste Odluke definisane su potrebe za TAX-i prevozom, za vrste drumskog saobraćaja koje prolaze preko teritorije opštine Plužine.

Preporuka:

Potrebna je projektna podrška NVO "CEZAP-u" na području informisanja korisnika usluga u prevozu o njihovim pravima.

6. Finansijske usluge

6.1. Bankarske i druge finansijske usluge

6.1.1. Sprovođenje propisa koji uređuju ovu oblast

a) Primjena Zakona o potrošačkim kreditima (nakon usvajanja) i drugih propisa koji uređuju ovu oblast	CBCG Uprava za inspekcijske poslove	Kontinuirano
b) Evidencija propisa i lista nadležnosti u ovoj oblasti	Uprava za inspekcijske poslove CBCG	Novembar, 2012. godina
c) Utvrđivanje obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ove oblasti	Uprava za inspekcijske poslove CBCG	Oktobar, 2012. godina

d) Izvještaj o podacima iz nadzora iz ove oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)	Uprava za inspekcijske poslove CBCG	Polugodišnje/Godišnje
e) Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)	Uprava za inspekcijske poslove CBCG	Kontinuirano
Konstatacija: a) Zakon o potrošačkim kreditima je donešen i objavljen 23. jula, 2013. Godine. b) Uspostavljena je evidencija propisa i lista nadležnosti u ovoj oblasti. c), d), i), e) U skladu sa novim Zakonom o potrošačkim kreditima i postojećim zakonom o bankama, Centralna banka Crne Gore vršiće kontrolu zaštite potrošača, sa posebnim naglaskom na potrošačke kredite, kao najčešći bankarski proizvod.		
6.1.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)		
a) Zakon o potrosackim kreditima	ME MF CBCG	IVQ 2012
b) donošenje podzakonskih akata	ME MF CBCG	Rok propisan zakonom
Konstatacija: a) Zakon o potrošačkim kreditima je donešen i objavljen 23 jula 2013. u („Službenom listu CG“, br 35/13). b) Podzakonska akata na osnovu Zakona o potrošačkim kreditima donijet će se u roku propisanim zakonom.		
6.1.3. Unapređenje bankarskih i drugih finansijskih usluga		
a) Jačanje kapaciteta - institucija na sprovođenju Zakona o potrošačkim kreditima i propisa o zaštiti potrošača u bankarskom sektoru (CBCG, Udruženje banaka, bankarskog ombudsmana i inspekcija), - Obuka inspektora za kontrolu primjene Zakona o potrosackim	CBCG MF Udruženje banaka bankarskog ombudsmana Uprava za inspekcijske	Kontinuirano

<p><i>kreditima kod subjekata – kreditora na području realnog sektora,</i> - <i>unapređenju kapaciteta - stručnih službi bankarskog ombudsmana</i></p>	<p><i>poslove</i></p>	
<p>Konstatacija: a) Centralna banka Crne Gore sprovodi mjere na reorganizaciji sistematizacije u smislu osnivanja novog organizacionog dijela sa adekvatnim kadrovskim potencijalom, nadležnim za implementaciju Zakona o potrošačkim kreditima, koji će se, u okviru svojih ovlašćenja, starati o unapređenju zaštite klijenata u bankarskom sektoru. U tom smislu potrebno će biti zapošljavanje novih lica i izdvajanje dodatnih finansijskih sredstava.</p>		
<p>6.1.4. Informisanje javnosti o pravima potrošača u bankarskom sektoru i realnom sektoru</p>	<p><i>NVO za zaštitu potrošača</i> <i>Udruženje banaka</i> <i>Banke</i> <i>ME</i> <i>PKCG</i></p>	<p><i>Kontinuirano</i></p>
<p>Konstatacija: Nijesu dostavljeni podaci od strane nosioca aktivnosti o načinu Informisanja potrošača o pravima prilikom korišćenja bankarskih usluga.</p>		
<p>6.2. Usluge u osiguranju</p>		
<p>6.2.1. Implementacija Zakona o osiguranju i ostalih propisa iz oblasti osiguranja koja se odnose na zaštitu potrošača.</p>	<p><i>MF</i> <i>Agencija za nadzor osiguranja</i></p>	<p><i>Kontinuirano</i></p>
<p>Konstatacija: Zakonom o osiguranju Agenciji za nadzor osiguranja povjerene su nadležnosti kako u pogledu kontrole usklađenosti poslovanja subjekata na tržištu osiguranja sa važećim propisima, tako i reagovanja po pritužbama korisnika osiguranja na poslovanje društava za osiguranje, što sve ima za krajnji cilj sveobuhvatnu zaštitu osiguranika i obezbjeđivanje stabilnosti samog tržišta i njegovog budućeg razvoja. U toku 2012. godine Agencija je primila i obradila 26 prigovora na rad društava za osiguranje. Od tog 6 se odnosilo na rad društava za životno osiguranje, a 20 na društva koja se bave neživotnim osiguranjem. U dijelu neživotnog osiguranja, od ukupno 20 prigovora: 9 pritužbi bilo je vezano za obradu odštetnih zahtjeva po osnovu osiguranja od autoodgovornosti, 4 pritužbe za naknadu štete po osnovu kasko osiguranja vozila, 3 pritužbe po osnovu osiguranja imovine i 3 po osnovu kolektivnog osiguranja od posljedica nezgode. Primjedbe osiguranika po pitanju ove grupe poslova osiguranja odnosio se najviše na visinu</p>		

ponuđenog nespornog dijela, a u manjem obimu i na nezadovoljavajući tretman od strane lica zaduženih za obradu štete i suprotstavljene informacije koje su dobijali u postupku do obraćanja Agenciji. Postupak po primljenim prigovorima imao je sljedeće rezultate:

6 prigovora neosnovano, 1 prigovor prosljeđen nadležnoj instituciji, 9 prigovora osnovano sa isplatom nespornog dijela, 2 prigovora stranka upućena na vještačenje odnosno druge radnje u skladu sa uslovima osiguranja, 2 prigovora stranka upućena na sud radi ponovnog utvrđivanja činjeničnog stanja.

Pritužbe na rad društava za **životno osiguranje** odnosile su se na osiguranje života korisnika kredita i mješovito osiguranje. Od 6 prigovora primljenih u toku 2012. godine: 2 prigovora podnesena su iz razloga nedovoljne informisanosti osiguranika o efektima ugovornih klauzula, 4 prigovora podnesena su nakon nastupanja osiguranog slučaja, pri čemu su propusti konstatovani kod obje ugovorne strane za 3 prigovora iz kog razloga nije bilo moguće donijeti stav o preovlađujućem stepenu krivice bilo koje od ugovornih strana.

6.2.2. Informisanje potrošača o ulozi Agencije za nadzor osiguranja

Agencija i NVO za z.p.

Kontinuirano

Realizacija:

Agencija je u toku 2012. godine, nastavila sa aktivnostima na unaprijeđenju postupka izvještavanja javnosti o podacima i pokazateljima sa tržišta osiguranja. Ovi izvještaji uključuju, kako osnovne pokazatelje razvoja tržišta osiguranja, tako i čitav niz specifičnih pokazatelja, putem kojih je obezbijeđeno sveobuhvatno informisanje javnosti o crnogorskom tržištu osiguranja. Kao rezultat intenzivnih aktivnosti Agencija je ostvarila relativno veći stepen ažurnosti u dinamici izvještavanja od strane učesnika na tržištu osiguranja.

Agencija je, takođe, nastavila sa informisanjem javnosti o aktivnostima Agencije, aktuelnim informacijama sa tržišta osiguranja, o izmjenama važeće i donošenju nove regulative, kao i o podacima o osiguravajućim društvima, društvima za posredovanje i zastupanje u osiguranju, ovlašćenih posrednika, zastupnika i aktuara putem svoje zvanične internet stranice (www.ano.me).

Agencija je, tokom 2012. godine, pripremala i redovno objavljivala na svojoj zvaničnoj internet stranici izvještaje o stanju na tržištu osiguranja sa relevantnim pokazateljima na mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou.

III OBRAZOVANJE I INFORMISANJE POTROŠAČA

1. Obrazovanje potrošača;
2. Informisanje potrošača:

III OBRAZOVANJE I INFORMISANJE

1. Obrazovanje potrošača

1.1. Priprema Pilot projekta za uvođenje sadržaja zaštite potrošača u obrazovni sistem

<p>1.1.1. Formiranje komisije (6 komisija po 5 članova i koordinator iz ZzŠ) sa zadatkom izrade priručnika za nastavnike sa potrebnim didaktičkim materijalom (radni listovi, radionice, i sl.)</p>	<p>Zavod za školstvo</p>	<p>IV Q 2012</p>
<p>1.1.2. Obuka komisija za izradu priručnika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizovati trodnevni seminar a ciljem predstavljanja programa zaštite potrošača i izrade skice priručnike za nastavnike (36 učesnika). Na seminaru obezbijediti kompetentne domaće i strane eksperte (predstaviti model izrade priručnika) 	<p>Zavod za školstvo Zavod za udžbenike i nastavna sredstva</p>	<p>IV Q 2012</p>
<p>1.1.3. Izrada priručnika za nastavnike i didatičkih materijala za učenike.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izrada priručnik za nastavnike i didatički materijal za djecu različitih nivoa obrazovanja (od predškolskog do srednjoškolskog uzrasta). 	<p>Zavod za školstvo Zavod za udžbenike i nastavna sredstva</p>	<p>II Q 2013</p>
<p>1.1.4 Tehnička obrada i štampa priručnika za nastavnike i didaktičkih materijala za učenike</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obezbijediti kvalitetnu tehničku obradu i štampanje dovoljnog broja priručnika za predškolske ustanove, osnovnu školu, gimnaziju i srednje stručne škole 	<p>Zavod za školstvo Zavod za udžbenike i nastavna sredstva</p>	<p>II Q 2013</p>
<p>Realizacija:</p> <p>Glavni nosilac aktivnosti na realizaciji ovog projekta je Zavod za školstvo uz podršku Ministarstva prosvjete i sporta, Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva i NVO „CEZAP“. Sredstava za realizaciju projekta obezbijeđena su u Budžetu za 2012.godinu, u ukupnom iznosu 21.562,20€, u jednakim iznosima od strane Ministarstva ekonomije i Ministarstva prosvjete. Sredstva do sada nijesu realizovana niti su prenešena na žiro-račun izvođača projekta. Zbog čega su planirane aktivnosti odložene za IV kvartal 2013 godine.</p> <p>Priprema Pilot projekta za uvođenje sadržaja zaštite potrošača u obrazovni sistem kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formiranje komisije (6 komisija po 5 članova i koordinator iz ZzŠ) sa zadatkom izrade priručnika za nastavnike sa potrebnim didaktičkim materijalom (radni listovi, radionice, i sl.), - Obuka komisije za izradu priručnika, - Izrada priručnika za nastavnike i didatičkih materijala za učenike, 		

– Tehnička obrada i štampa priručnika za nastavnike i didaktičkih materijala za učenike, odloženo za četvrti kvartal 2013 godine.

Preporuka:

Zavodu za školstvo potrebno je obezbijediti dodatna sredstva za štampanje udžbenika (kroz projektnu podršku EU, uz odgovarajuću podršku Ministarstva prosvjete).

<p>1.2. Podizanje obrazovnog nivoa potrošača (odraslih) u cilju unapređenja njihovog položaja na tržištu. <i>-Donijeti Plan podizanja obrazovnog nivoa potrošača (odraslih) za 2013.god. , - Realizacija Plana</i></p>	<p><i>MPiS Centar za stručno obrazovane Zavod za udžbenike i nastavna sredstva NVO za zaštitu potrošača</i></p>	<p><i>XI 2012.god. Kontinuirano</i></p>
---	--	--

Realizacija:

Podizanje obrazovnog nivoa potrošača (odraslih) u cilju unapređenja njihovog položaja na tržištu, kroz donošenje i sprovođenje Plana podizanja obrazovnog nivoa potrošača., predviđeno je za četvrti kvartal 2013.godine.

2. Informisanje potrošača

<p>2.1.Informisanje potrošača o njihovim pravima i obavezama <i>a)Donijeti Plan informisanja potrošača o pravima i zaštiti prava, za 2013.god. , - Realizacija Plana b) uspostaviti kontakt sa potrošačima organizovanjem emisije putem TV, kao najuticajnijeg medija.</i></p>	<p><i>NVO za zaštitu potrošača, uz podršku ME i dr.resornih organa državne uprave I lokalne uprave, i u saradnji sa medijima</i></p>	<p><i>XI 2012.god. Kontinuirano</i></p>
--	--	--

Konstatacija:

a)Plan informisanja potrošača o pravima i zaštiti prava za 2013.god. nije urađen.

b)NVO za zaštitu potrošača bili su uključeni u komponentu podizanja javne svijesti potrošača o njihovim pravima u okviru IPA Projekta „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“.

<p>2.2.Informisanje javnosti o opasnim proizvodima na tržištu, u skladu sa zakonom.</p>	<p><i>Inspekcijski organi</i></p>	<p><i>Kontinuirano</i></p>
--	-----------------------------------	----------------------------

Realizacija:

Na internet starnici Uprave za inspekcijske poslove i Tržišne inspekcije objavljuju se podaci o opasnim proizvodima nađenim na tržištu, a mogu se postaviti i pitanja i prijaviti nepravilnosti na tržištu. U Upravi za inspekcijske poslove polovinom aprila uspostavljen je Call centar (080 555 555)

na koji građani mogu prijaviti (besplatno) sve nepravilnosti, pa tako i probleme prilikom kupovine roba i usluga. Takođe, predstavnici Tržišne inspekcije učestvovali su u radio i TV emisijama na navedene teme, a održano je nekoliko konferencija za štampu, na kojima je posebno interesovanje pokazano za oblast nadzora nad bezbjednošću neprehrambenih proizvoda na tržištu.